

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 867.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, július 31.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Botrány után.**
- Piszkos pénz.**
- Pokolgép két király ellen.**
- Két pápajelölt.**
- A képviselőházat föloszlatják.**
- A nevelőné randevuja.**
- Az államtitkár unokája.**
- A megvesztegető jelentkezett.**
- A politikai helyzet.**
- Ügyvédjelölt és lényképész.**
- Akasztás Budapesten.**
- Tárca: A kasznár esküvője. Iria: Török I.**
- Regény-Csarnok: A toltokok kincse. Iria: Ritt Gyula.**

Botrány után.

Budapest, július 30.

(Saj. tud.) Pap Zoltán tegnap mérgezett nyilat lőtt a képviselőházba és ez a nyil talált. A nyil süvitve, kacagva, tombolva hasította át a levegőt és végül eltalálta a — kormányt.

Mondják, hogy a kormányt ebben a vesztegetési botrányban nem kompromitálja semmi, és a gyanunak az árnyéka sem eshetik *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnökre. De ez nem sokat használ neki. Akármilyen ártatlan lenne a kormány ebben az ügyben, a tömeg ilyen esetben a *cui prodest* elve szerint hozza meg ítéletét. A nagy massa minden további nélkül és minden meggyőző bizonyíték ellenére is azt tekinti szerzőnek, akinek a kitűzött cél az érdekében volt.

A politikában a pusztá gyanu, ha

kormányról van szó, épp oly nehezen esik a mérlegbe, mint a megdönthetetlen bizonyíték, és az ellenzék, mely a vesztegetési merénylet támogatására mindjárt két újabb esetet is tudott provokálni, gondoskodni fog arról, hogy a Pap Zoltán nyilára kent mérge tovább hasson és ez aláássa egy sokkal erősebb miniszterium törzsét, mint a milyen a *Khuen*-miniszteriumé.

Ily módon aztán *Khuen-Héderváry* gróf kilátásai, hogy az obstrukció ura lesz, még rosszabbakra váltak, mint kezdettől fogva voltak.

A terv, melylyel az obstrukciót meg akarta fékezni, ismeretes. Indítványt akart tenni, hogy a legközelebbi ülésben az indemnitásról, azaz a provizórikus költségvetésről tanácskozzék a képviselőház. — Minthogy ilyen indítványhoz a házszabályok szerint négyél több szónok nem beszélhet, lehetett számítani arra, hogy egy kis türelmes hallgatás és egy hosszú ülés után a többség határozattá emelheti az indítványt és ezzel a miniszterelnök jelentése fölötti vitának önként elvágód-
nék az útja.

A Pap Zoltán által a képviselőházba dobott bomba azonban lehetővé tette, hogy az indítvány csak éjjel után emelkedett jogerőre. Ám ha sikerült is a miniszterelnök programja fölötti vitát lezárni, az indemnitásnál az obstrukciónak új, tág, csaknem beláthatatlan mezeje kínálkozik.

A legfontosabb kellék mégis csak az, hogy ilyen harcot némi sikerre való kilátással csak olyan kormány vezethet, melynek feltétlenül megbízható, erős elhatározású többség áll az oldalán.

Számíthat *Khuen-Héderváry* ilyen többségre?

A tegnapi ülésben a többség erélyes ellentállásra hajlandó volt. De meddig fog kitartani azon a hosszú és fárasztó uton, mely előtte fekszik?

Tekintsünk csak vissza azokra a változásokra, melyek a passzív rezisztencia proklamációja óta a magyar parlamentben történtek. Mindjárt kétségeskedni fogunk. Az ellenzék ezen idő óta nemcsak lényegileg vívott ki óriási sikereket, hanem lépésről-lépésre magához vonta a többséget, és *Apponyi* beszéde eléggé mutatta, hogy a többség és az ellenzék céljai között immár nincs különbség, hogy a harenak immár nincs tárgya.

Lehet-e számítani ilyen többség mellett türelemre, a kényelem feláldozására, a fizikai kitartásra, az erkölcsi bátorságra, a melyeket az obstrukció elleni harc megkövetel?

Amit *Khuen-Héderváry* gróf most próbál, lényegileg nem más, mint a Széll-féle passzív rezisztencia újrafelvétele. Csodának kell történnie, ha *Khuen-Héderváry* grófnak, a nem parlamentáris miniszterelnöknek, eddigi balsikerei után sikerülne az, ami elődjének nem sikerült.

Akárhogy történik is, ki oszlathatja

A kasznár esküvője.

Iria: Török István.

Kovács Márton Rebeka felöltöztette fiát, a kis uri fattyut. Ráadta a kék bársony ruhát, az apjának az ajándékát. Jól illett neki a térdig érő kicsi nadrág, a fehér harisnya és a sárga cipellőcske. Egészen uri gyerek lett. Épen olyan szőke és meredező kék szemű, mint az apja, a kasznár.

A leányasszonynak, míg igazgatta a fehér gombos zekét, könnyei sűrűn folytak. Éneklő, bus hangon, siránkozva mondogatta:

— Elmegyünk hajnali csillagom az apád menyegzőjére.

Rebekát az anyja váltig pirongatta:
— Má' mire való oda menni? Oda ne tolakodj, még utóbb a tartáspénzt is elfogja tőled.

Rebeka rá se hallgatott, csak panaszosan óbégatta:

— Gyere kis csibém, árván maradt rózsaszálam, én elhagyott magzatom.

Ő maga is cifrán felöltözködött. A szoknyája félrövid volt; uri módra csináltatta és úgy számított, hogy jövőre már a sarkig leeresztheti, mikor már végképen elkergethetetlen gazdaasszonya lesz a kasznárnak.

Most vége a jó módnak, a reménynek, az asszonyoságos viseletnek. A kasznár házasodik, őt kikergette. Lehet megint, aki volt: zselléregény szeretője, marokszedője.

Az uri viseletet, a gazdasszonyi állást le-

számítva, nem is zugalódott a hűtlenségen. Szívében egy szikra nem volt a bosszúból. Nagy szégyenérzettel, de békés megnyugvással viselte magát. Sirt, jajgató szavával megtellett a szűk udvar, a földes kicsi szoba, de meghalni, el-emészteni a kedvesét, még gondolatban sem akarta.

Mosdatta, fésülte a fiát, a kis uri fattyut, napközben százszor is reá borult s nagy fenszóval kiabálta:

— Jaj, hogy neked nincs már apád, gondozó jó szüléd, én kidobott levendulám.

Kítaszította, elkergette őket az ur, százhusz béres hatalmása. Két évig tartotta szeretőjének az öreg bivalyos szépséges Rebekáját, megcsufította, elvette a becsületét, azután mikor megunt, kutyát illető módon elűzte.

Most megházasodik. Ma tartja menyegzőjét egy fatájabeli dávával és aligha gondol arra, hogy Kovács Márton Rebeka szíve menynyire sajog, fájladozik és milyen sirammal készül az is az ő esküvőjére.

Rebeka pedig öltözködött, készülődött. A tükör előtt fésülte zsiros fekete haját és hullatta keserves könnyeit piros orcájára.

Mikor elkészült magával, kezén fogta gyereket, a kasznár kis fattyuját és elvezette az apja esküvőjére.

A major hosszában, amint végig ment, nézték, vigyorogva kiabáltak utána a leányok:
— Megy a ténsasszony a kasznár lakodal-
mára!

Az utca fordulójánál találkozott Péterrel, a régi szeretőjével. Elkerülni akarta, de ez is utána kiáltozott:

— Mehetsz, elmehetsz, myrtusos koszorút nézni, a te fejedre ugyse teszik fel soha.

Rebeka csak törölgette a könnyeit, hivo-gatta gyereket, aki el-el maradozott a kavics határoknak...

Olyan korán ért a templomba, hogy még senki sem volt.

Nagy félenken az ajtóhoz sompolygott. Hűvös levegő és nehéz szag csapott feléje a szentegyházból.

A sekrestyés söpört, és fínt porhullám játszadozott az ablakon beömlő nagy sugarakon. Be akart menni imádkozni, de nem eresztették be. Tisztogatnak.

Rebeka nagy busan megállt az ajtóban és kisírt szemével nézegette a fölcicomázott oltárt, a szép tartókban elhelyezett sok virágot, amelyeket az esküvőre helyeztek oda.

Fia nyavalygott, az is szerette volna látni a szent képeket, a csillogó gyertyatartókat. Föl-emelte őt a leányasszony és a fülébe mondogatta:

— Nézd galambom, oda megy az apád le-térdepelni.

Csak váraozott, tekintgetett s utóbb leült a templomot övező alacsony kőkerítésre. Az augusztusi szép délutánban egészen elhagyott volt a templom környéke. Sehol egy lélek, sehol egy emberi szózat. Fínt a szentegyház párkányán néhány fecske háborusko-

el a nagy Galeotto galád gyanakvását, a céltudatos rágalmozást, melynek köntö-
sébe óvatosan beleburkolhatják a mérge-
zett nyilatkat, minden ellenségeink fene-
kedését, saját testvéreink kétkedését? A
gyanu ől és nem tudni, hol szövi gyilkos
Párka-fonalát. A közhangulatot nagyon
könnyen tévuttra lehet vezetni s egy so-
kat jelentő szemhunyorítás kíséretében
kidobott szó elegendő lehet a legborzasz-
tóbb föltevésnek táplálására. Ki adja vissza
a nemzetnek azt a nyugodt öntudatát,
melylyel törvényhozóinak munkáját nézte
és helyeselte?

Agyafurt ravaszság dolgozott abban a
förtelmes agyvelőben, mely a magyar
képviselők megvesztegetését határozta el.
Ha terve nem is sikerül, de e'hinti a ré-
mes gyanu magvát, hogy ebben az or-
szágban megvesztegethető törvényhozók
vannak. Ha célját nem is érheti el, any-
nyiban használ a magyar ügy ellenségei-
nek, hogy megingatja a nemzet bizodal-
mát, a küzdőkkel vállalt erkölcsi kö-
zösségét.

Mindenképen hitvány, nyomorult cse-
lekedet! A középkor kinzókamrái helyett
a pénz csapdját állította föl. A kinzó-
kamrákba erőszakosan lökték be az áldo-
zatot, a modern csapdába önként is be-
kivánczozik az ellenség. Hóhérmunka ez,
akárhogyan is szépítik.

TÁVIRATOK

A román király toasztja.

Bukarest, jul. 30. *Károly* király ma a Pe-
les kastélyban fogadta 18. orosz gyalogezredé-
nek tiszti küldöttségét. Az ezred tiszteletére
adott díszbeneden a király pohárköszöntőt mon-
dott, amelyben megemlékezett az ezrednek a
plewnai ütközetben tanúsított bátorságáról. Po-
harát az ezredre, *Miklós* cárra és a bátor orosz
hadsereg dicsőségére emelte. Az ezred parancs-
noka megköszönte az ezreddel szemben tanusi-
tott jóindulatot és poharát a királyra, a kirá-
lyi házra és a vitéz román hadseregére üritette.

dett a lészkükbe tolaodott verebekkel s a to-
ronyóra nagy zakatolással verte a háromne-
gyed négyet. A kasznár kis fia hordta a ho-
mokat egy gombozólyukba, Rebeka pedig sir-
dogálva, szívében buslakodva, leste a nász-
menetet.

Nemsokára sok kíváncsi népség verődött
össze robogtak a fényes hintók, jött a nász-
sereg.

Rebeka megfogta a porontya kezét és von-
szolta magával. A csoporton keresztül tüleked-
ve, egészen legelől ment, hogy lássa, nézhesse,
hogyan néz ki az a másik, akinek szabad fe-
hér koszoruban lépni az oltárhoz.

A másik szép volt suhogó selyemruhájában,
nagy bokrétájával a kezében. És csudálatoské-
pen az is sirt, törölgette szeméit.

Rebeka azon gondolkodott: miért sirhat?
Bizonyosan megtudta az ő árvaságát, az ő
keserves sorsát, most ő rajta hullatja könnyeit.
Ezen aztán ő is megbékélt. Már nem irigy sze-
mekkel nézte, majdnem hogy oda is ment hoz-
zá kezét csókolni.

Részvételt kísért be a templomba, egészen
az oltárig. Ott is kezében tartva kis árváját,
mindegyre nézte a menyaszonyt.

Csak mikor a szertartás után újra felültek
a kocsikba és látta, amint a kasznár a felesége
mellé ült, akkor könnybe lábadt megint a
szeme és a porfellegekben tova tűnő hintókat
átkozta, mint amelyek elvitték az ő jó módját
és az asszonyoságos viseletét...

Ujabb sztrájk.

Barcelona, jul. 30. A munkások együletének
aláírásával ellátott és a város utcáin kiosztott
kiáltvány felszólítja az összes munkásokat, hogy
augusztus 3 án szüntessék be a munkát.

Pizkos pénz.

(Panama a magyar politikában.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 30

Az egész ország a tegnapi képviselő-
házi botrány hatása alatt áll. A Papp
Zoltán által letett tízezer korona körül
támadt vihar végig száguld a hazán,
amely visszhangzik a kiáltástól: Ki adta
azt a pénzt? Ki dolgozik ily galád, ocs-
mány eszközökkel, a magyar politikai
életben?

Nincs semmi okunk arra, hogy *Khuen-
Héderváry* grófnak, a szerencsétlen kezű
miniszterelnöknek bókot mondjunk, de
annyi bizonyos, hogy nagyon jól tette,
mikép maga is hozzájárult ahhoz, hogy
az ügyben parlamenti bizottság küldessék
ki. Nem is tehetett egyebet, mert ha el-
lenzi a legszigorubb vizsgálatot, a Duna
vize sem elég, hogy lemossa róla a gya-
nut.

Es a gyanu most már sandán néz
mindazokra, akik a küzdelmet már ko-
rábban beszüntették. Eppen azért ebben a
dologban az inkvizíció szigorához hasonló
kinéletlen vizsgálatra van szükség. Or-
vendünk annak, hogy az undok merénylet
a magyar képviselőház és a magyar sajtó
tisztségén megtört s elfog a rémület
arra a gondolatra, mi történt volna akkor,
ha nem tudnak ellenállani a kísérletnek
azok, akikre a nemzet legszentebb érde-
keit bízta. Mit gondoltak volna erről a
hitvány, nyomorult, megvásárolható népről
az ellenségei?

De mit gondolunk mi azokról most,
akik ilyen eszközökre vetemednek, akik
ilyen aljas módon akarnak győzni a harc-
ban, amit az egész nemzet akarata ellen
folytatnak. A vizsgálatnak pellengére kell
állítani a pizkos pénz gazdáját, a poli-
tikai lélekkufárt, hogy megismerje őt az
egész nemzet.

A képviselőház ma nem tartott ülést.
Holnap folyik tovább a vita s ki tudja,
hol fog megállapodni?

A mai nap eseményeiről következő tu-
dósításunk számol be:

Honnan jött a pénz?

Ez a kérdés izgatja a kedélyeket. Hon-
nan jött, ki adta a pénzt, melyen a kép-
viselőket megakarták vásárolni?

A képviselőház egyik pártjában sem
hiszik, hogy *Khuen-Héderváry* miniszter-
einök próbálta volna megvesztegetni az
ellenzéket. Azt mondják, sokkal okosabb
a bán, semhogy ilyen örültségre vete-
medjék.

De hát akkor ki tette?

Mindenki gyanus most, aki él.

A leghatározottabb kombinációk vannak
forgalomban.

Az az ember, aki mindent tud és el-
mondhatna. *Dienes Márton* már *nincs Bu-
dapestben. Az éjjel megszökött egy hölgy tár-
saságában.* Akik *Dienesen* kívül is tudnak
a rejtélyes megvesztegetési bűnről, azok
még nincsenek kinyomozva.

De mind határozottabb formában ter-

jedt el az a verzió, hogy *Bécsből jött az
a pénz.*

Beszélték az elmúlt éjjel a képviselőház
folyosóján, hogy egy osztrák feudális kle-
rikális csoport szövetkezett *bécsi nagyipa-
rosokkal s négy millió koronát adtak össze,
hogy a magyar obstrukciót leszereljék.* Az
osztrák nagyiparnak fontos érdeke, hogy
a kiegyezés s a többi gazdasági kérdés
rendbe jöjjön, különösen, hogy a mintegy
200 milliónyi beruházások eszközlését a
magyar kormány megkezdje.

Mindez azonban csak találgatás volt.
*A pénzt Szapáry László gróf fiumei kormány-
zó adta,* a miről alább külön cikkben em-
lékezünk meg.

Beszélgetés Dienes Mártonnal.

Egyik fővárosi lap munkatársa még a teg-
nap viharos ülés alatt beszélgetést folytatott
Dienes Mártonnal, hogy tőle közvetlenül meg-
tudja, mi történt közte és Papp Zoltán között.
A beszélgetést így mondja el az újságíró:

Dienes Márton kissé tartózkodóan nyilat-
kozott.

Előadta, hogy a ki őt és Papp Zoltánt is-
meri, tudja, hogy őket régi barátság fűzi egy-
máshoz. A mióta Papp Zoltánnal érintkezik,
sűrű üzleti természetű összeköttetésük is volt,
a melyből neki is, Papp Zoltánnak is volt jöve-
delme, sőt jelentékeny jövedelme.

Papp Zoltánnal előző nap délután a Váci-
utcai Korona-kávéházban találkozott. Ismét „üz-
leti ügyet” ajánlott föl Papp Zoltánnak s ez al-
kalommal tizenkét ezer korona „honoráriumot”
ígért neki. Papp Zoltán a honoráriumba és
az üzletbe beleegyezett. *Dienes* a honorárium
biztosítására átadott neki két takarékbetét
könyvet s azzal vált el tőle, hogy szept. 1. reg-
gel az Udvari kávéházban a könyvecskéket
visszaveszi s helyettük átadja a tizenkétezer
koronát készpénzben. A Korona kávéházból ki-
jött Papp Zoltán tőle elvált s egy bankba
ment.

Tegnap reggel Papp Zoltán megszámlolta
és átvette a tizenkétezer koronát s belőle *Die-
nesnek* kétezer korona províziót adott. Az ut-
cán Papp Zoltán ezzel bucsuzott *Dienes*től:

— Kedves barátom, köszönöm. A dolog
természetesen közöttünk marad, úgy, amint a
többi üzleteinkről is hallgatunk.

— Kérlek, ez természetes — felelte *Die-
nes Márton.*

A dolog érdemét, azt az üzletet, a mely-
nek közvetítésére Papp Zoltán a tízezer koronás
honorárium ellenében vállalkozik, *Dienes Már-
ton* ma még nem akarja a nyilvánosság elé
vinni. A kiküldendő parlamenti bizottságnak
azonban leplezetlenül föl akarja tárni minden
részletét, sőt el akarja mondani azokat az előbbi
üzleteket is, a melyeket Papp Zoltán részint
vele, részint az ő közvetítése mellett csinált.

Azt is megemlítette, hogy a parlamenti bi-
zottság előtt szóba hozza Papp Zoltánnak *Sán-
dor Pállal* volt ügyét s ennek megvizsgálását
is kívánni fogja.

Tudja, hogy Papp Zoltán tegnap egy bank-
nál is olyan üzleti ügyben járt el, amely össze-
férhetetlenséget von maga után.

A leghatározottabban tagadja, hogy ennek a
mostani ügynek bármilyen politikai háttere volna.
Tisztán üzleti ügy volt, a mely, ha a parla-
menti bizottság előtt teendő vallomása követ-
keztében a nyilvánosság elé kerül, Papp Zol-
tán újabb összeférhetetlenségének megállapítá-
sát vonja maga után. Hogy *Bitter Imre* kicso-
da, nem tudja, hogy a két takarékpénztári
könyvet melyik intézet állította ki, azt se tudja.

Rátért *Nessi Pálra* is. *Nessi Pál* egy lap-

vállalatból kifolyólag adósa volt egy fővárosi kereskedőnek, aki a követelésért hónapokkal ezelőtt bepörölte, de Nessi nem fizetett. O — Dienes Márton — magához váltotta Nessinek ezt a kétezerkétszáz koronás tartozását, hogy retorzióval éljen Nessivel szemben, aki viszont Dienesnek egy adósság, miatt neki sok kellemtelenséget szerzett.

Ritter Imre nyilatkozata.

A Házban azt beszélték, hogy Ritter Imre, a kinek a nevére a sokat emlegetett két takarékkönyv szült, *Khuen Héderváry grófnak gazdatisztje*. A miniszterelnök ezt tagadta. S igaza is van.

Ritter Imre, tudniillik egyik *Szápáry* grófnak gazdatisztje. A Rottenbiller utca 46. számú házában lakik.

Egy hírlapíró ezzel is beszélt. Ritter Imre kijelentette, hogy ő kizárólag gazdasági ügyekkel foglalkozik. A politikával egyáltalán nem törődik, képviselőt, újságírókat alig is ismer. Dienes Mártont sohasem látta, vele nem beszélt. Hogy a neve miképp került a két takarékpénztári könyvre, nem is sejt.

Dienes Márton eltűnt.

Az *E-s* jelenti: Késő éjszaka értesülünk róla, hogy *Dienes Márton elutazott a fővárosból*. Éjfél után, a Bécs felé menő expresszvonattal, a nyugoti pályaudvarról.

Geiger Gizella, a kinek Dienes a Ferenc József-rakpart 19. számú házában lakott, ma délután magához kérette egyik öcsesét, *Geiger Pált*, a ki hivatalosolga, de ez idő szerint állás nélkül van.

Geiger Gizella éjjel tizenegy órakor megkérte őt, vegye gondjaiba Géza nevű hét éves kis öcsesét, a kit *Geiger Gizella* nevelt, mert ő és *Dienes Márton elutaznak*. *Hova mennek, nem mondták meg*.

— Ne is kutasd — szólta hozzá a nővére — *néhány nap múlva levelet kapsz*.

Éjjel tizenkét órakor *Geiger Gizella* a legszükségesebb fehérneműjét egy dobozba tette és *Dienes Mártonnal*, továbbá más hat uriember társaságában elhagyta a lakást. A házmesternek koronás kapupénzeket adtak és a készen volt kétfogatu bérkoesin elhajtattak.

A többi hat urat a házmester nem ismeri. *Geiger Pál* se tudja, kicsodák.

Dienes Márton tehát elutazott s a parlamenti bizottság előtt aligha fog megjelenni.

Hogy kinek az érdekében történt ez az „*elutazás*” — könnyen gyanítható.

Késő éjjel a következőket jelenti még budapesti tudósítónk:

Dienes Márton kísérelt közül egyedül *Singer Artur* maradt Budapesten, a többiek elutaztak Bécsbe. *Singer Artur* a pályaudvarról az „Edison”-kávéházba hajtatott, ahol családtagjai várakoztak rá.

Ezeknek *Singer* azt mondotta, hogy a képviselőházból jön.

Dienes ügyvédje, *Sebestyén József dr.* a következő nyilatkozatot tette *Dienes eltűnéséről*:

— *Dienes* este 9 órakor felkeresett engem s megbízott, hogy azokat az igénypereket, melyeket felesége nevében folytattam, bonyolítsam le; de semmi okmányt nem adott át nekem.

Dienes hír szerint egy pár hélig Bécsben fog maradni, a hol biztonságban érzi magát, s csak azután fog hozzá ügyei lebonyolításához.

A *Magyarország* ma esti száma jelenti:

A vesztegető szövetkezet több tagból áll.

Fejér Dienes és *Singer Artur*. Hozzájuk tartozik még egy könyvügygőnk, a hírhedt *Koritovszky* grófnak egy volt barátja, továbbá egy ügyvéd.

Egy idő óta különösen *Dienes* és *Singer* lehetett sokszor együtt látni. Hol kávéházban, hol vendéglőben bujtak össze és főzték ki terüket.

A kegyelmes ur alszik.

Az emlékezetes éjjeli ülésből egy országgyűlési tudósító a következő jellemző sorokat örökíti meg:

E sorokat irván, — késő éjjel — még mindig tart a vihar. De ez már olyan, mint a milyen a ventilláció csatornáiban szokott süviteni: *rendszeresített vihar*. Most már nincs se jobboldal, se baloldal, a mámor egybeolvastott mindenkit és ez a mámor a legveszedelmesebb valamennyi között.

— Csak zug, csak zug és nem is lehet tudni honnan jön, ki ellen tör a lárma. Minden torok rekedt már, minden kar lankadt már; de azért a torok csak kiált tovább, a kar csak csapkod tovább. Valami keserűséges, szívet szorongató kép ez! Hasonlatos a halottasházhoz, ahol fájdalomukban eltompulva, gyászukban elfásulva ülnek a gyászolók; már a ravatal képe is elmosódott kába agyukban, de azért sir, sir a szem szüntelenül, fáj, fáj a szív pihenés nélkül . . .

Mintha örökkévalóság óta tartana már ez így. Az egész belevész a zagyva ködbe, amelyből borzalmas álmok képek csillannak ki, mint a vizkigyó az ingoványból: tizezer korona . . . széttépett indítvány . . . ostrom az elnök széke ellen . . . és a többi. Nini, a fürge *Olay Lajos* aggasztóan roskadva hever egy kanapén (husz éves ifju volt még ma reggel!) a daliás, katonás *Tallian Béla* sápadtan, megtörve, rekedten görnyed az elnöki székekben, és *Polónyi Géza* modern Ripp-ként keresi délelőtti énjét. Ej, hátha igazán csak álom mindez? Hátha ködfi-gurák ezek mind, akik itt e kakaslábon forgó aranypalotában kavargva járják a boszorkánytáncot?

De nem . . . nem álom mégse. Ott a folyosón, a miniszterelnöki szoba tájékán a szolgák figyelmeztetik a járókelőt, hogy lábujjhegyen járjon.

— Pszt! *A kegyelmes ur alszik!*

A kegyelmes ur tehát, a miniszterelnök — ütközőpontja annyi szenvedélynek, — alszik. Ah, ha álomnak látszik is minden, ez az álom kijozanit!

A tíz darab ezres.

Az igazi megdöbbenés akkor kezdődött, a mikor *Pap Zoltán* leolvasta a Ház asztalára a tíz darab ezrest. A frázis ugyan csak frázis, de mikor ilyen drága illusztrációk vannak, nem téveszti el a hatását, még ha *Pap Zoltán* mondja is el.

Az ezresbankók idegenül, szegyenkezve bujtak össze a Ház asztalán, az indítványok és egyéb nyomtatványok között. Uj fajta, kékszinű ezresek voltak, de *Olay Lajos* babonásan sugta a szomszédjának:

— Nézd csak, hogy pirulnak!

Jobbról is, balról is odaszaladtak, nézegettek, hogy nem hamisak-e. Az bizony valamennyi igaz bankó volt, egy sem privát gyártmány. *Farkas János* terembiztos le is terogette gyorsan egy házszabály-füzettel. Pedig biz a házszabályokat nem azért csinálták, hogy ilyenmiféle takargassanak el!

Voltak, akik *Polónyira* fogták az egész dolgot. No de maguk se vették tén komolyan. Arra azonban fogadni mernék, hogy a takarékpénztári könyvet, amit *Pap Zoltán* kapott, a

Polónyi tanácsára váltotta át pénzzé. Ez már *Polónyira* vall.

Mert ugyan ki törődött volna azzal, ha *Pap Zoltán* egy ütött-kopott takarékpénztári könyvecskét vett volna elő bizonyítéknak? No hiszen nagy dolog is az itt, ahol milliók és száz milliók röpködnek a költségvetési füzetek számjegyeiben.

De tíz darab ropogós ezres szépen lesimítva, egymás mellé rakva, előbb egy kissé megsuhogtatva — tisztelt uraim, ennek a fele sem tréfa!

Künn a folyosókon találgatták, hogy ki lehetett a megvesztegető. Nosza munkába vettek a mameluk fantáziák és szörnyű büszke volt, aki minél lehetetlenebb kombinációt izdadt ki.

— *Bánffy Dezső* csinálta — mondta az egyik. — Amióta a Lipótvárosi Kaszinóba jár, sok a pénze.

— Ej, dehogy! — *Barabás* adta, hogy *Kossuth Ferencet* bajba hozza.

— Van is neki tizezer koronája.

— Hát hiszen épp azért adta most neki vissza *Pap Zoltán*!

— Egy öreg kormánypárti rejtelmes arccal mondta, mint aki sokat tudna, ha beszélni akarna:

— No, no! . . . A cukor-kontingens csinálta . . . az csinálta! Halászni akart a zavarosban!

— Az ám! Oszteállott az öreg Orlési Forgalommal és ketten adták össze a pénzt hozzá! *Gajári Géza* hevesen kiáltotta:

— Badarság, hogy a miniszterelnök adta! Már ugyan hogy is lehet elképzelni, hogy ő egy *Dienes* manipulálna és tizezer koronát adna egy képviselőnek! Mennyibe kerülne akkor az egész ellenzék?

Egy ellenzéki képviselő gunyosan válaszolta:

— Hm! Hát ha gróf *Andrássy Gyula* és herceg *Eszterházy* vitték volna a pénzt címeres hintón és nem ezresek osztozottak volna hanem egy forint husz krajcárt személyenkint — akkor valószínűbbnek tartanád az esetet?

Éjfél után.

A képviselőház tegnapi viharos üléséről szóló tudósítunk kiegészítésül közöljük még az alábbi részleteket:

Pontban éjfélkor *Tallian Béla* alelnök újból megnyitja az ülést. Komoran ülnek a képviselők a teremben, az összes villamos lámpák égnek, a karzatok tele vannak igen előkelő közönséggel. A terem tele van képviselőkkel, a hangulat komoly. A jegyző *Polónyi Géza* nevét szólítja. A házszabályokhoz kíván szólni.

— Amit mi ma tettünk, — így kezd a szónok — kötelességből tettük. Itt a Házban ma egy alkotmányosság történt. (*Ugy van! a szélsőbaloldalon*.) A nemzeti jogokért folytatott küzdelmünk nem maradhat meddő. Megfogyva bár, de meg nem törve harcolunk. Megfogyva azért, mert a volt nemzeti párt földalta elveit (*Ellenmondás a szélső jobboldalon*), tehát ránk háramlik az ő elveik dicsőségre vitele is. Beszél a kormányelnökről. Szembeszállunk egy kormányval, amely az erőszakot proklamálta. Mikor ez a kormány bemutatkozott, akkor mi vitát provokáltunk, olyant, hogy gróf *Khuen-Héderváry* be sem mutatkozhatott a főrendiházban. Azóta folyik ez a vita. Ez a kormány tehát be sem mutatkozott itten. Sőt maga a képviselőház elnöke is leszállt az emelvényről és résztvett a vitában. Tehát gróf *Apponyi Albert* is elismerte azt, hogy itt egy komoly vita folyik. (*Taps a szélsőbaloldalon*.) De beszéltek *Hieronym Károly*, *Dániel Ernő* és *Sréter Alfréd*. Ha azok az urak beszélhettek, akkor beszélhet-

nek ennek az oldalnak a szónokai is. (*Taps a szélsőbaloldalon.*) De ezenkívül is tiz határozati javaslat fekszik a Ház előtt. Lehetséges-e, hogy mi most egy metszést csináljunk?

— Császármetszést — szól közbe *Várady Károly*.

Polónyi Géza: Ugyebár nem? Bemutatkoznak-e ez a kormány a főrendiházban?

— Addig kiteszik a szűrét — veti közbe *Gáil Sándor*.

— Ilyen merényletet nem tűrünk a kormánytól, — folytatta *Polónyi*. — E pillanatban elmúlt tizenkét óra, 1903. július 29-én nem lett itt indítvány ebben a Házban elmondva. (*Ugy van! a szélsőbaloldalon.*) A magyar parlament nem határozhat július harmincadikán, egy előtte való nap beadott indítványról. Magyarországon permanens üléseket nem lehet tartani. A mai napnak napirendje nincs. A Háznak tizenkét órán túl üléseit folytatni nem lehet. Egy ülés tanácskozásait egy másik napra átvinni — már *Tisza Kálmán* megmondotta — nem lehet, csak forradalomban.

— Hát most az van! — szól közbe *Szentiványi Arpád*.

— Ugyanazon *Tisza Kálmán* alatt 1872-ben a Ház elnöke egy adott esetben magáévá tette *Tisza* állásfoglalását és az ülést, mint törvénytelen, megszüntette. Ha önök most más állásponton lennének, mi átengedjük a teret a forradalmároknak.

Jó éjszakát!

A baloldal erre mint egy ember föláll, hogy elhagyja a termet. Gróf *Apponyi Albert* feláll szólásra. Ebben a pillanatban a függetlenségi párt rázendít a Himnusra:

— Isten áldd meg a magyart!

Alig hangzik el a dal egy-két akkordja, *Tallán* elnök felfüggeszti az ülést.

Az elnöklő alelnök a teremben marad és *Csávossy* háznagygyal együtt élesen figyeli a tribün lépcsőzetéről a karzatot: nem szólnak-e bele onnan is a dalba? A karzat hallgatósága mind föláll a helyéről. A második emeleti karzaton egyszerre látni, amint néhány ember belekezd szintén a Himnusba. De ez már szünet közben történik s így az elnök nem intézkedik.

A függetlenségi párt egy csoportban állva, áhitattal énekli végig a Himnuszt. A jobboldalról erőltetett gunyos kiáltások hangzanak át balra.

A Himnusz végeztével az egész ellenzék vonul kifelé. *Barabás* átkiált a jobboldalra:

— Jó éjszakát!

Utána kiáltja a többi függetlenségi is:

— Jó éjszakát!

A jobboldalon most gróf *Andrássy Gyula* elkezd tapsolni s csakhamar az egész jobboldal tapsol. Ez a tüntető, gunyos taps kíséri a függetlenségi párt kivonulását.

— Szerecsés utat!

— Bár soha vissza ne jönnének!

Ilyen kiáltások hangzanak jobbról.

A miniszterelnök a jelenet hatása alatt félelmében kiment a teremből, de látva a kivonulás békés jellegét, nyomban visszajött.

A pénteki napirend.

Tallán Béla is visszajött, az egész jelenet csak néhány percig tartott. A teremben nem maradt, csak szabadelvű párti és ellenzékiek közül a néppártiak. Ezt a pillanatot fölhasználta *Tallán* és újra megnyitotta az ülést. Most végre megállapította a legközelebbi ülés napirendjét. Es pedig a következőkben. A képviselőház kitzúzi a pénteki ülés napirendjére a parlamenti vizsgáló-bizottság megválasztását. *Nessi Pál* és *Pap Zoltán* ügyében, továbbá az indemnitás tárgyalását.

Ez volt a kormány első erőszak-próbájának sikere. Ezalatt a függetlenségek nagy csoportokban eltávoztak a Házból és bárha híret vitték nekik, hogy *Apponyi* odabenn beszélt, rá sem hederítettek. Ekkor már a teremben az emberek teljes kimerülésbe estek. Fölborzolt hajjal ültek helyeiken, félig állva, félig ülve, kigombolt mellényben, a melegtől és az egész nap kiállott izgalmaitól bágyadt arccal. Maga *Apponyi Albert* is egészen oda volt már, mikor fölállt, hogy onnan letről elmondja elnöki véleményét arról, ami odafönt most a szólásszabadsággal végbe ment.

Tallán végül kimondja, hogy a legközelebbi ülés pénteken lesz, ennek napirendje pedig: a parlamenti vizsgáló-bizottság megválasztása és az indemnitás vitájának folytatása.

Ejfel után egy órakor jelentette ki *Tallán*:

— Ezzel az ülést bezárom.

A képviselők sűrű rajokban tódulnak kifelé, s a most még ragyogó palota félszóra mulva sötétben, komoran mered a csillagos éjszakába.

Tüntetés — hajnalban.

Budapest hazafias polgársága amint értesült az esti lapokból a képviselőházban törtétekről, nagy csoportokban vonult a képviselőház elé. Allandóan nagy néptömeg tartotta megszállva a képviselőház környékét s mikor éjfélt után levonultak a függetlenségi képviselők, a nép zajosan megéljenzte őket. *Fáy Istvánt*, *Vészit*, *Bakonyit*, *Vázsonyit*, *Hock Jánost*, *Barabás Bélát*, *Holló Lajost*, *Pap Zoltánt*, *Rátkayt*, *Lengyelt* és *Lovászyt* lelkes ünneplésben részesítették.

A tüntetés megújult, mikor lejött a Házból a szabadelvű tábor. A nép erős szavakkal tüntetett a kormánypárti képviselők ellen s folytonosan abcugolta a bánt, aki csak két óra után hagyta el a képviselőházat.

Ejjel fel 2 órakor, a képviselőház viharos ülése után, amidőn az ellenzéki képviselők a Balaton-kávéházban ültek, mintegy 400—500 egyetemi hallgató vonult a kávéház elé, a *Kossuth-nótát* énekelve. Egy ifju beszédet intézett a képviselőkhöz, biztosítva őket arról, hogy ha tovább is úgy küzdenek a nemzeti jogokért, az ifjuságot mindig, mint lelkes támogatót fogják maguk mögött látni.

Az ifjuság ezután *Lengyel Zoltán* képviselőt akarta hallani. A képviselő azonban kérte az egybegyűlt tüntető ifjuságot, hogy engedjék meg, hogy ne beszéljen, mert a mai nap eseményei annyira kifárasztották, hogy nem képes egy szót sem szólani.

Helyette *Vézi József* szólott az ifjusághoz. Gyönyörű, hazafias beszédben jellemezte a nemzet jogaiért küzdő párt nehézségeit, végre becsületszavára kijelentette, hogy addig leszerelni nem fognak, amíg a kormányon egy ilyen zsarnok ül, mint a bán. *Vészit* lelkesen megéljenzték, majd a *Kossuth-nóta* éneklése és az ellenzéki képviselők éltetése között rendben szétoszlottak.

A botrányok elbírálása.

A mentelmi bizottság ma délelőtt kilenc órakor gyűlt össze, hogy a tegnapi történt turbulens jelenetek alatt történt mentelmi jogsérelmeket megvizsgálja s az esetekben ítélkezzék. *Tallán Béla*, a tegnapi elnöklő alelnök tudvalevően két mentelmi jogsérelmet jelentett be; azt, ami rajta mint elnökön s azt, ami *Szöts Pál* jegyzőn esett meg. Hogy kik sértettek meg a mentelmi jogot, annak elbírálását a mentelmi bizottságra bízta, mely tegnap *Szivák Imre* ideiglenes elnöklésével ült össze s több

kihallgatást megejtve, ülését mára halasztotta.

A mai ülésen jelen vannak a következők: *Perczel Dezső* elnök, *Számere Miklós*, *Kubinyi Géza*, *Sebess Dénes*, *Rácovarovics György*, *Szivák Imre*, *Arjyal József*, *Avrameszku Pachomiusz*, *Bercsny Domokos*, *Klobusiczky János*, *Popovics Vazul István*, *Tomay Károly* és *Zichy Aladár*.

A bizottság tagjai közül nincsenek jelen: *Bogyay Máté*, *Maróthy László*, *Kabcs Ferenc*, *Szatmári Mór* és *Olay Lajos*. (Az utóbbi különben nemrég lemondott a mentelmi bizottsági tagságról.)

Tanuként a meghívásra megjelentek: *Tallán Béla* alelnök, *Rátkay László*, *Feilitzsch Artur* báró, *Molnár Jenő*, *Szöts Pál*, *Esterházy képviselő*, *Farkas János* főterembiztos és *Andor Gyula* elnöki tanácsos.

Több függetlenségi párti képviselő a meghívás dacára nem jelent meg a bizottság előtt, hogy tanúságot tegyen. A bizottságban az ellenzék egyedül *Sebess Dénes* képviseli.

Perczel Dezső, a mentelmi bizottság elnöke a II. számú osztályteremben 9 órakor nyitotta meg az ülést.

Kubinyi Géza, kit tegnap ideiglenes előadónak választottak, az ülés elején ma letette tisztét. Az előadói tisztet helyette ma már *Szivák Imre* tölti be.

Szivák röviden rekapitulálta a bizottság tegnapi ülésén törtéteket és *Perczel* elnök ezután elrendelte *Rátkay Lászlónak* tanuként való kihallgatását.

Sebess Dénes állott fel most szólásra. Nem volt jelen a tegnapi bizottsági ülésen s a szóval itt elmondottakból nem tud magának tiszta képet alkotni, különben is sokkal fontosabb az ügy, és kivüle többen vannak, akik tegnap nem voltak ott a bizottság ülésén. Epp azért kéri: kezdje meg a bizottság a tárgyalását és a kihallgatásokat előlről újra.

Perczel Dezső elnök: Maga is fontosnak és kényesnek tartja az ügyet s elrendeli, hogy az eljárás előlről újra kezdődjék. Azonkívül szükségesnek tartja, hogy a bizottság tárgyalásáról szöszszerinti hiteles feljegyzések legyenek, miért is a Ház hites gyorsíróinak berendelését tartja szükségesnek. Evégből az ülést felfüggeszti.

Egy órai szünet következett ezután. Ezalatt megjelent két gyorsíró.

Tizenegy órakor nyitotta meg újra *Perczel Dezső* a bizottság ülését. *Tallán Béla* alelnököt szólította a bizottság elsőnek maga elé.

Tallán megismételte tegnap tett vallomását, hogy a turbulens jelenetek az ő háta mögött történtek az elnöki emelvényen. A mit látott, azt elmondja.

Tallán után *Molnár Jenőt* hallgatták ki, majd *Feilitzschot*, *Esterházy* jegyzőt s a többi tanut.

Azután *Kubinyi* bejelentette *Hentaller* Lajosnak a tegnapi ülésen elhangzott azon kijelentését, hogy „az elnököt ki kell huzni, ha törvénytelenégeket követ el.”

Hentaller oda nyilatkozik, hogy ezt a mondatát ma is fenntartja.

Ezzel a tanuk kihallgatása végezt.

Délután újból *Szöts Pált* hallgatták ki, majd *Csávossy Béla* háznagyot.

Mivel a beidézetek közül többen nem jelentek meg, a tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

Pokolgép két király ellen.

(Tűzakna a csatornában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 30.

A kis Portugália az utóbbi időben kezdte magára vonni a világ figyelmét. Csak nemrég adtunk hírt arról, hogy a portugál hadsereg forrong, lázong és a dinasztia ellen tör. A vékonyan kiszivárgó hírek annyit árulnak el, hogy a lázadást csírájában elfojtották, számos tisztet börtönre vetettek, egész századokat deportáltak.

Alig ült el az a szenzáció, újabb föltűnést keltő eseményt jelentenek Lizsabonból. Arról van szó, hogy *Edvárd* király ellen, a mikor Portugáliában járt, *anarchista merényletet terveztek és úgy öt, mint a portugál királyt a levegőbe akarták röpíteni*. Már három hónappal ezelőtt, az angol király látogatása alkalmával több embert letartóztattak Lizsabonban, de ennek okát senki sem tudta megmondani.

Most azonban kiderült a titok. Egy *Luciano* nevű csatornatisztító pattantotta ki. Luciano volt ugyanis az, aki elhárította a katasztrófát és miután az ezért kapott jutalommal nem volt megelégedve, nyilvánosságra hozta a dolgot.

Az anarchista terve az volt, hogy az új fogadási pavillont a két uralkodóval és az egész udvarral együtt levegőbe robbantják. A terv azonban egy szerencsés véletlen folytán meghiúsult. A dolog úgy történt, hogy a város patkányirtója, Luciano, néhány nappal *Edvárd* király megérkezése előtt leszállt a város nehezen hozzáférhető csatorna-hálózatába, hogy Lizsabonnak ezt az átkát, a patkányhadat legalább az angol király látogatásának idejére csökkenthesse. A patkányirtó körülbelül a spanyol nemzeti bank palotájának tájára haladhatott a földalatti folyosóban, a mikor nem megszerte maga előtt lámpafényt látott csillogni és nemsokára rá emberi szó ütötte meg fülét. A patkányirtó ki skarta hallgatni a földalatti vándorok beszédét és lassan feléjük indul, a kik azonban hamar észrevették az idegen közeledét és elmenekültek.

A patkányirtó azt hitte, hogy betörőkkel van dolga, akik a spanyol bank közeli pincéjébe akarnak földalatti alagutat törni, hogy a kincstárt kirabolhassák. Egy ideig üldözte is a menekülőket, de azok végre egyrutat vettek. Luciano azonnal jelentést tett a dologról a rendőrségnek, amely rögtön megejtette a vizsgálatot és ekkor kitűnt, hogy a *királyi palota új fogadó pavillonja alatt a csatornában valószínű tűzakna van elhelyezve*. A felfedezést persze nagy titokban tartották, de a csatorna bejárásokat szigorú őrizet alá vették. Így sikerült aztán a bajnak elejét venni. Miután a merénylet tervét anarchista munkának tulajdonították, néhány elfogatás is történt a városban, a vizsgálat erre vonatkozólag nem derített ki semmit.

Ez történt három hónappal ezelőtt. E hó huszonnegyedikén pedig ismét riasztó hír verte föl Portugáliát. Az *ajudai királyi palota előtt lévő őrt agyonlőtték* és ugyanabban a pillanatban több detornáció hangzott. Oriási pánik támadt a palotában. A helyőrséget kivonultatták, de a dolog végére nem tudtak járni.

Noha hivatalosan azt mondják, hogy az őrt agyonlőtte magát, mindenki meg van róla győződve, hogy ismét az anarchisták követték el a merényletet.

SPORT.

+ Turisták kirándulása. Az arad-hegyvidéki turista egyesület vasárnap, f. évi augusztus 2-án kirándulást rendez a Szabadka mel-

letti palicsi tóhoz. Palicson vasárnap nagy sportünnepély lesz s ennek a megtekintésére utaznak a turisták Indulás reggel 8 órakor Szeged felé, megérkezés Szabadkára illetve Palicra 12 órakor. Visszaindulás este 9 órakor s Szegeden 3 órai időzés után Aradra érkezés hétfőn, augusztus 3-án reggel fél 9 órakor. A kirándulásra jelentkezhetni lehet a vezetőnél Kormos Sándornál, ki a tagoknak a még szükséges felvilágosításokat megadja.

+ Az Aradi Athletikai Club értesíti tagjait, hogy a „Neptun” fürdőbe kedvezményes jegyet 20 fillérért az egyesület titkárnál, ifj. Vas Gusztávnál kaphatnak.

A képviselőházat föllosztatják.

(Ujabb hír a föllosztásról. — Apponyi és híveinek kiválása. — Khuen-Héderváry terve. — Rendcsinálás új választással. — A miniszterelnök telefonja.)

Arad, július 30.

Khuen-Héderváry gróf tehát ráterelte a képviselőházat az indemnitás tárgyalására. Ez lényegben erőszakos dolog, de formailag szabályos és törvényes. Egy-két nap múlva még mindig törvényes formában meg fogja hosszabbítani a Ház üléseit, esetleg behozni a párhuzamos üléseket. Ezalatt *Tallán* Béla alelnök, akit erre megnyertek, drákói szigorral fogja a házszabályokat kezelni. Közbe persze lesz botrány is és végezetül valamely botrány közepette hirtelen ki fogják mondani, hogy a vitának vége és hogy a többség megszavazta az indemnitást. A miniszterelnök már *Apponyi* esetleges kiugrásával is számolt és nem törődik vele, egyáltalában senkivel; mert az erőszakos szavazás után *nyomban föllosztatja a Házat*. Azzal sem törődik, ha egyes megyék nem írják ki a választásokat; kiirattja a főispánokkal. Azt hiszi, hogy csinál erőszakkal olyan többséget, amilyet akar és az új Házal addig, míg a kuria tömeges megsemmisítései jönnek, megszavaztat amit akar és *azután a Házat újra föllosztatja és ezzel az új Házal tér a csendes és békes utra*.

Direkt ex-lexben a Házat nem fogják föllosztatni; a bán tegnap több kormánypárti képviselőnek szavára jelentette ki, hogy ilyen felhatalmazása nincs.

Más forrásból a következőket jelentik:

— A tegnap történtek megerősítették a kormányt abban az elhatározásában, hogy *ex-lex idejében föllosztatja a képviselőházat*. Most már titkot nem is csinálnak belőle és kétségtelen, hogy *ezuttal nem ijesztgetésre dolgozik*. *Tallán* Béla tegnap őjfel nagyobb hallgatóság előtt kijelentette, hogy a kormány kénytelen — ahhoz az expedienshez nyulni. A javaslat visszavonása — ugymond — nem segített, az erős kéz nem használt, s a kibontakozásra *semmiféle mód nincs*. Adjátok meg az indemnitást, mondta, hogy elrendelhesük a választást.

— Az ellenzékiek erre a súlyos biztatásra természetesen tagadólag válaszoltak, s az egyik megjegyezte, hogy hiszen *Khuen-Héderváry* megígérte, hogy arra az esetre, ha most megkapja az indemnitást, *nem osztatja fel a képviselőházat*. Erre azonban *Tallán* Béla kijelentette, hogy a helyzet azóta szerinte megváltozott, azaz hogy megrosszabodott és *akár megszavazzák az indemnitást, akár nem szavazzák meg, a kormány most már el van tőkévelve arra, hogy új választásokkal csinál „rendet”*.

Egyes képviselők mindenképen belebiztatják ebbe az erőszakosságba, sőt előre is arra akarják rávenni, hogy az esetre, ha ez a választás, mint előrelátható, kudarcra járna a

kormányra, rendeljen el még egy választást, aztán ha kell, oszlassa fel újra a Házat és *harmadszor is választasson*, mindaddig, míg valószínűleg ki nem irtja az ellenzékét negyediglen.

Mindazokra, a kik remélik és várják, az ország érdekében épp úgy, mint az egész monarchia érdekében, *Khuen-Héderváry* végre is belátja, mennyire lehetetlen ő a magyar miniszterelnöki székben, csalódás vár. *Khuen*, úgy látszik, egészen biztosnak érzi magát pozíciójában s egyáltalán nem szándékozik egyelőre megválni attól.

Arról értesülünk ugyanis, hogy *Khuen* saját külön telefont vezetett magának *Hédervárra*, hogy innét kényelmesen érintkezhessen az odavalókkal és onnét szükség esetén dírgálhassa Magyarország sorsát. Ebben az egyben tényleg folytatja *Szél* Kálmán politikáját, mert tud alevőleg annak is volt saját külön telefonja Rátótra.

Két pápajelölt.

(Oreglia győzelmi kilátása.)

Arad, július 30.

Rómából táviratozzák: Itt mind erősebbé válik a meggyőződés, hogy *Oreglia* és *Rampolla*, a két „politikai” pápajelölt közül *az előbbinek a neve* fog győztesen kikerülni a választási urnából.

Igy keztem látni *Oregliát* addig, amíg látni lehet; beszélni vele alig sikerülhet valakinek. Némi ügyességgel sikerülhet ő eminenciájának előszobájába eljutni. Ott két pap és a svájci gárda két tagja volt. A néző bársonyfüggöny, amely az előszobát a kamerlengo lakosztálytól elválasztja, felnyílik s az ajtó márványrámajában megjelent *Oreglia* biboros *Respighi* biborossal együtt. A svájciak kiegyenesednek: a fiatal papok követik a biborost, a svájciak bezárják a menetet. Éppen az ötödik bibornoki kongregációra megy, amelyen mindig *Oreglia* elnököl. Mély meghajlásunkat barátságos mosolylyal és egy jóakaratu „Buon giorno”-val honorálta és alkalmat adott arra, hogy jól szemügyre vegyük.

Ha az öregség egy kissé meg nem görbítette volna, úgy magas természetű fejedelmének lehetne mondani. A kis sapkát egészen hátul viseli; a föla gyönyörű szép, hófehér haj ömlik ki. Arcának szívélyes, nyílt kifejezése van. Lehet, hogy az, akinek az arcába pillantottunk, a leendő pápának arca volt.

Rampolla bibornok négy nap óta elhagyta a vatikáni termeket. Amikor a biborosi kongregációkhoz felvonul, nagyon jól meg lehet figyelni. Fáradtnak, elutasítóan látszik. Olyan hatást tesz a megfigyelőre, mintha testi baj, vagy lelki gond nyomná. Lehet, hogy nagy csalódásra készíti elő magát.

A konklávéra az előkészületeket már teljesen befejezték. Holnap kezdődik. Érdekes, hogy sok bibornok a neki kiosztott tiszteletbeli megbízásokat és hivatalokat nem fogadta el és így másokkal kellett őket helyettesíteni. E hivatalok betöltése a kamerlengo-biboros gondja, aki annyira el van foglalva, hogy egyetlen szabad pillanata sincs.

Több mint háromszáz munkás volt elfoglalva a Vatikánban a munkálatokkal. Az udvarokat, a lépcsőházakat, az ablakokat befalatták. Egy széles bejáratot keresztfal által két részre osztottak. A gárdisták őrszobáit konyhákra változtatták át, a melyekből készülékeken tolják föl a pápaválasztó biborosoknak az ételt. Két ajtó zárható: egy befelé, amelyhez *don Chigi* Mário marsall őrzi a kulcsokat; a másik kifelé, amelynek kulcsa a kamerlen-

gonál van. Az előbbi ajtón a később érkező biborosokat bocsátják be.

Osszesen 62 biboros számára készítettek el szobákat. Még két biboros van, de ezekre nem számítanak. A konklavé őrzésére papokat neveztek ki, akik négy napi turnusokban váltják föl egymást. A biborosok reménylik, hogy a konklavé két napig fog eltartani. De lehet, hogy tovább is tart.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Mici hercegnő, bohózat.
Szombat: Katalin, operette.

Mici hercegnő.

— Bemutató előadás. —

A „Mici hercegnő”-féle darabokkal szemben több ízben határozott álláspontot foglaltam el a rovatban és ezen álláspontot ma is fenntartom, lehetőleg még erősebb és hathatósabb indokok alapján. Egy beteges állapot szimptomája az, hogy ily darabokat előszeretettel importálnak hozzánk és nagyon szomorú az, hogy az ily darabok mindig és mindenhol ez országban zsufolt házak előtt adatnak elő.

Bámulatos szemérmertlenség vezet a francia írókat, mikor ilyen darabokat követnek el és habár sok szinpadai technikával, sok ötletességgel és még több esprít vel dolgozzák fel a trágárság ocsmányságát, a szinpadról ki kellene korbácsolni a kokottokat, kik szerelmüket nyílt színen bocsátják áruba és azt a léha társaságot, ha mindjárt grófok, hercegek és királyok is, kik az aszfalt Venus kultuszát tartják életük és ifjuságuk céljának.

Micsoda bolondos állapot az, hogy én jóízű és finom műveltségű körben még körülírással sem mesélhetem el az, amit ma a szinpadon játszottak és elmondtak, mert ha azzal próbálnám ezt a társaságot szórakoztatni, a legnagyobb megvetéssel ajtót mutatna nekem a ház asszonya és alaposan megrendszabályozna a ház ura, ki háza tisztességére vigyáz.

Ugyanezzel a társasággal pedig együtt ülhetek a színházban és minden megütközés keltés nélkül sans-géne együtt élvezhetem azt a kimondhatlan szemérmertlenséget, melyet a Mici hercegnő elkövet.

Micsoda bolondos állapot az, hogy az újságba ki se irhatom, amit nyilvánosan a színház szinpadán a nagy közönség előtt a szereplő színészek produkálnak.

A közönség ma zsufoltságig megtöltötte a szinkört, mulatott, tapsolt, sőt megtapsolt olyan mondásokat, melyért kün az életben az embert egyszerűen leszólnák.

Ez a szomorú ebben a dologban; és míg én itt erkölcsi szempontból felháborodásomnak adok kifejezést, azalatt kün a közönség körében cinikusan ezt mondják:

— Ne tegye magát nevetségessé; ez kell a magyarnak, nem sajtószabadság!

Belátom, hogy az áramlat ellen uszni nem lehet, de bírálói kötelességemet mindennek dacára teljesítenem kell és kimondom most is és mindig, hogy a Mici hercegnőket seprővel kellene kikergetni a magyar szinpadokról.

Az előadást *Mariházy* rendezte és ebben sok ügyességnek és rutinnak adta tanuságát. A darab menete azonban nem volt elég gyors; az előadás majdnem éjfélig tartott és négy óra még az ilyféle pikantériából is kissé sok.

A szereplők közül *Almássy Lolának* jutott a legnagyobb és a legérdekesebb szerep. Nagy előnye kétségtelenül az, hogy megjelenése tetszetős, ruházata pazarul szép és hogy ami a kokottot kívánatosá teszi, afölött bőven rendelkezik. Ha elfogadjuk azt, hogy a kokott szemérmertlen, tulpikáns és mivel sem törődő, akkor *Almássy Lolának* van igazsága, ha így játsza is a Micit; utóvégre az *Osztigás Micinek* csak nem lehet előírni, hogy legyen decens, a vaknak nem lehet mondani hogy lásson. Ily értelemben alakítása megfelelő volt, de még a cake walk tánc is. Utóvégre, ha mondani szabad mindent a szinpadon, akkor szabad ahhoz mért játékok és mozdulatokat is produkálni. Ezért a produkcióért koszorút és csok-

rokat nyújtottak föl *Almássy Lolának* a szinpadra és több ízben zajosan megtapsolták.

A közönséget legfőképp *Sarkadi* az inas szerepben, *Mariházy* a követségi tanácsos, *Béke* a herceg és *B. Szabó* a király szerepében mulattatta. Mind a négyen kiváló játékokkal folytonos derűtségben tartották a közönséget és megérdemelték a számos kihívást és tapsot.

Carolus.

A megvesztegető jelentkezett

A pénzt Szapáry László gróf adta.

(Baráti szíveség a miniszterelnöknek.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 30.

Az a nagy felháborodás, mely az országot a megvesztegetési affér után felrázta szunyadásából, a mai naptól fogva határozott irányt fog nyerni.

A megvesztegető jelentkezett. Magas hivatali állásban levő ember az illető, a ki természetesen, hogy „le is vonta a konzekvenciákat.” Mintha evvel a frázissal be lehetne tapasztani azt a vérző sebet, melyet ez az áldatlan botrány ütött a magyar politikai közéleten.

A vesztegető, aki már az elmúlt éjjel folyamán jelentkezett, nem más, mint Szapáry László gróf, a fiumei kormányzó.

Feltétlenül megbízható forrásból értesülünk, hogy Szapáry László gróf az, aki a pénzt Dienesnek átadta, hogy ez vesztegessen meg az obstruáló ellenzék azon tagjait, akik az obstrukcióban vezérszerepet játszanak.

Erre vonatkozólag az Aradi Közlöny budapesti tudósítója a következőket jelenti:

Szapáry László gróf, a fiumei kormányzó, aki jelenleg Budapesten tartózkodik, még múlt éjjel, nyomban az éjfélüls után megjelent *Khuen-Héderváry Károly* gróf miniszterelnöknél és bevallotta neki, hogy ő adta a pénzt Dienesnek. O ezzel a ténykedésével baráti szolgálattal akart tenni a miniszterelnöknek. Terve azonban dugába dőlt. Ebből levonja a konzekvenciákat és beadja lemondását.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök a lemondást tudomásul vette.

Hogy Szapáry gróf és Dienes Márton között állott fenn összeköttetés, ez az alábbi híradásból is kitűnik:

Tegnap délután fél 2 órakor *Dienes Márton* a *Lantos*-féle vendéglőbe hajtatott, Itt várt reá *Singer* Arthur hírlapíró, akivel és még egy idegen ural a *Váczi-köruti Seeman*-féle kávéházba mentek. — Nemsokára kocsira ültek s a *Rottenbiller-utca* 46-ik szám alatti házba hajtatott, ahol *Ritter* Imre, Szapáry László gróf gazdasztije lakik. Ennek a Ritternek a nevére voltak tudvalevőleg betéve a *Fap Zoltán* leleplezésében szerepelt takarékpénztári könyvek.

Kevés vártatva Szapáry László gróf *Szérvutcai* lakására kocsizott a társaság. Az idegen a grófnál maradt, Dienes és *Singer* pedig a *Kaplony-utca*ba mentek. *Sin-*

ger itt leszállott, Dienes pedig tovább hajtatott ügyvédjéhez: *Sebestyén* József dr.-hoz, a *Ferenc* József-rakpart 19. számú ház alá.

Éjjel egy órakor a társaság három tagja ismét találkozott a nyugoti pályaudvarban, ahol még négy ur csatlakozott hozzájuk és *Singer* kivételével az expressvonattal Bécsbe utaztak.

A félhivatalos *Bud. Tud.* ma esti kiadása már komoly formában közli, hogy Szapáry László gróf lemondása befejezett tény. A félhivatalos közli azon további híradást is, hogy Szapáry gróf kijelentette, hogy a parlamenti bíróság előtt meg fog jelenni és ott részletes vallomást fog tenni.

A nevelőnő randevuja.

(Az urfi és a briliánsgyűrű.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 30.

Kovácsi József budapesti állami hivatalnok feleségének egyik 200 koronás briliánsgyűrűje eltűnt. Az egész házat felkutatták, de nem tudtak nyomára akadni. Jelentést tettek a rendőrségnél, amely kinyomozta, hogy a gyűrű a zálogházban van és a személyleírás után következtette, azt csakis a családnál három hét óta alkalmazott fiatal francia nevelőnő, *Charles* Lujza értékesítette. Vallatára fogták a 18 éves leányt, aki aztán nem is tagadta, hogy a gyűrűt ő zálogosította el 120 koronára, azonban égre-földre esküdözött, hogy az nem bűnös uton jutott a birtokába.

A mai tá gyaláson is ezt erősítette és mikor az elnök megkérdezte, hogy hát tulajdonképpen hogy történt a dolog, a leány kipirult arccal és földre szegzett tekintettel mondta el a következőket:

— Mikor délelőttönként a kis leányokkal a *Városliget*ben sétáltunk, naponkint hozzánk szegődött utközben az urnóm huszonegy éves fia, *Kovácsi* Béla, aki erősen udvarolt és minden igyekezetével azon volt, hogy én az ő barátnője legyek. Azt mondta, hogy hallosan szerelmes belém, ha nem hallgatom meg, öngyilkos lesz, ha pedig viszonzom szerelmét, akkor, amint befejezi a tanulmányait, feleségül vesz. Egy vasárnap, amikor tudta, hogy délután kimenőm van, kérve-kért, hogy töltem vele a szabad időmet és este menjünk együtt a színházba, onnan pedig vacsorázni. En az ajánlatot visszautasítottam, mire ő könyörgésre fogta a dolgot, ismét nagy szerelmével hozakodott elő, de megvallom őszintén, nem ezzel birt rá arra, hogy végre engedjek, hanem miközben a leg-hízelgőbb szavakat mondotta, egy szép briliánsgyűrűt vett elő zsebéből, amitől sejtelmem sem volt, hogy a gyűrű az édesanyja tulajdona, mert sohasem láttam az urnómnél. A csillogó ékszer elcsábított, minthogy pénz dolgában nagyon meg voltam akadva és arra gondoltam, hogy a gyűrűt elzálogosítva, kiválthatom a ruháneműimet.

Igy is történt; a gyűrűre 60 forintot kaptam és csak akkor ijedtem meg szörnyen, mikor másnap hallottam, hogy a urnóm keresi az ékszeret, amit tőle tulajdonított el a fia. Nehogy gyanuba keveredjem, még akartam valami mindent, azonban ekkor ismét csak *Kovácsi* Béla állott elém és ígéretet vett tőlem, hogy nem szó ok a gyűrű hollétéről senkinek. Azt mondta, hogy ugy sem fog senki a dolog nyitására rájönni és pár nap múlva elfeledik az esetet; viszont, ha őt bevádolom, nemcsak neki ártok, hanem engem is tástént elcsapnak.

E vallomás meghallgatása után dr. Gruber Lajos kir. alügyész azt indítványozta, hogy a bíróság napolja el a tárgyalást és idézze meg a most külföldön tartózkodó Kovácsi Bélát is, mert annak a kihallgatása nélkül nem lehet a bizonyítási eljárást befejezni. Mielőtt a törvényszék döntött volna az ügyészi indítvány fölött, szólásra jelentkezett a panaszos Kovácsi Józsefné és kijelentette, hogy nem kívánja az eljárás folytatását. Minthogy magánvádra üldözendő lopásról volt szó, az ügyész a vádat elejtette, a törvényszék pedig az ügyet befejezve elrendelte, hogy a letartóztatott nevelőnőt helyezték nyomban szabadlábra.

A politikai helyzet.

(Az obstrukció ellenzék értekezlete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 30.

A képviselőház tegnapi viharos és a magyar parlamenti életben csaknem páratlanul álló ülése teljesen beborította a politikai életnek különben is ködös látóhatárát.

Az ellenzéknek harcias csoportja most már természetesen hallani sem akar a napok óta emlegetett páriközi egyezményről. Az az elhatározása ugyanis, hogy folytatni kell a küzdelmet, míg a nemzeti követelményeket teljesen meg nem adják.

Politikai körökben általános az a nézet, hogy most már a függetlenségi pártnak ugynevezett békés része szintén a küzdőköz csatlakozik és segít kivívni a nemzetnek törvényben lefektetett jogait. Ezt — sokak szerint — kötelessége is megtenni a békepártnak, ha teljesen elakarja magáról háritani a megvesztegetés gyanúját.

A politikai világ mindenütt csak a tegnapi eseményekkel foglalkozik. Meg vannak győződve arról, hogy *Khuen-Héderváry gróf állása immár tarthatatlan*. A mai bécsi lapok ezt egész nyíltan hirdetik, noha Budapesten az a meggyőződés kapott lábra, hogy *Héderváry még nagyobb erőszakra készül*.

Az ellenzéki képviselők ma este a „Fehér ló-szállodá”ban összejöttek, hogy a helyzetet megbeszéljék. Igen nagy számban jelentek meg a képviselők s élénk érdeklődéssel vettek részt a tanácskozásban. Szóvá tétek a követendő eljárást s azokat a minimális követelményeket, melyeket a kormányval szemben felállítanak. Ezek az alábbiak:

1. A magyar vezényszónak a hadseregben bizonyos határidőn belül való behozatala.
2. Magyar zászló és címer használat.
3. A magyar tiszték áthelyezése magyar ezredekbe.
5. Magyar tisztképzés.
6. Magyar katonai igazságszolgáltatás.

Az értekezlet éjjel fél 10 kor ért véget. Kimondták, hogy *holnap a technikai obstrukció terére lépnek s minden erővel küzdeni fognak a kormány ellen*.

Kimondták azt is, hogy *Khuen-Héderváry gróf miniszterelnökkel semmiféle tárgyalásba nem bocsátkoznak, mert ő erkölcsileg stigmatizálva van.*

A holnapot illető legvégezetül abban állapodtak meg, hogy déli 1 óráig a napirend ellen intéznek kemény obstrukciót, azután pedig a Papp Zoltán megvesztegetése ügyében kiküldendő parlamenti bizottság tagjait választják meg.

Holnapra viharok várhatók s az ülés előreláthatólag ismét éjjel utáni fog tartani.

Az államtitkár unokája.

(Megszöktetett gyermek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 30.

Tegnap este a Szilágy-Somlyó felől érkező vonaton egy mély gyászba öltözött, előkelő megjelenésű urinő érkezett Nagyváradra. Kisírt szemekkel sietett be a vasuti pályaház első osztályu várótermébe s zokogva vetette magát a zöld bársonyos zsólvébe. A nő, ki magát *Zsilinszky Sándor dr. szilágy-somlyói rendőrfőkapitány nejének* mondta, rövid idő múlva egy fiatal nagyváradai ügyvéddel tárgyalt hosszasan, majd a 11 órakor Budapest felé induló vonattal elutazott Nagyváradról.

Zsilinszky Sándor dr. *Zsilinszky Mihály* közoktatásügyi miniszteri államtitkár fia. Nejével hónapok óta rossz viszonyban él s pár hét előtt megindította ellene a válóper. Házasságukból egy leány származott, aki most tiz éves s a bíróságok ítélete szerint a válóper végleges eldöntéséig az anya gondviselésére van bízva. Zsilinszky Sándor különben írásban is elismerte az anyának a gyermekhez való jogát, tegnap délelőtt azonban mégis mejelent a lakásán, a kis leánykát kocsiba ültette és vasuton Nagyvárad felé indult vele.

A kétségbeesett anya, mikor észrevette a merényletet, a vonat már elrobogott. A távirati kérdezősködésekre azt a választ kapta, hogy a férjét a kis leánykával együtt Nagyváradon látták a vonatból kiszállani. Az anya a következő vonattal Nagyváradra indult — s itt érintkezett ügyvédjével, kinek sikerült kinyomozni, hogy az apa elrabolt gyermekével Budapest felé utazott. Még a vasuti állomásról megtelegrafálták az esetet *Wesselényi* gróf szilárvármegyei főispánnak, de hogy a főispán minő intézkedéseket tett, azt ez ideig még nem lehet tudni.

Zsilinszkynek anélkül, hogy ügyvédjén kívül bárkivel is beszélt volna, a legelső vonattal Budapestre sietett, hogy elszöktetett gyermekét fölkutassa. A megindító jelenetek, számosan voltak tanui a vasuti állomáson s a legnagyobb részvétellel osztottak az anya fájdalmában.

Ügyvédjelölt és fényképész.

(Becsületsértési pör.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 30.

Érdekes tárgyalás lesz holnap az aradi járásbírósnál. Két uriember áll egymással szemközt becsületsértési pörben. — Az egyik *Deutsch Izsó dr.* ügyvédjelölt, a felperes, míg *Honisch L. István* fényképész az alperes. Az esetnek különös érdekességet ad az a körülmény, hogy a becsületsértési affér úgy indult, mint valami vérbeli lovagias ügy, s mégis a bíróság előtt ér véget.

Egyik *Andrássy-téri* könyvkereskedésben történt a két fél között a szóban forgó sértés. *Honisch Deutsch Izsót* mint ügyvédjelöltet megbizta többrendbeli kisebb követelésének behajtásával. *Deutsch* ennek, lehetőség szerint, eleget is tett. A követelések nagy részét behajtotta. Maradt azonban behajthatlan követelés is. E miatt azután összeszólalkozott *Honisch* az ügyvédjelölttel és *becsületében súlyosan sértő szavakkal* illette.

Több tanuja volt ennek a jelenetnek, mely bizony elég hangos és botrányos volt. Mindenki azt várta, hogy *Deutsch* lovagias tőrre viszi az ügyet, s keresték a lapokban a lefolyt kard- vagy pisztolypárbajról szóló hírt.

E helyett azonban más történt. *Deutsch Izsó* nem provokáltatta *Honisch*t, hanem felje-

lentette becsületsértésért az aradi járásbírósnál. Eljárását azzal indokolta meg, hogy — bár *Honisch*t korrekt embernek ismeri el — nem hiva a párbajnak, s az ügyet a bíróság elé viszi.

Az ügynek az ad érdekességet, hogy az szinte tüntetészerű csatlakozást jelent a legutóbb megindult párbaj-ellenes áramlathoz. Aradon nagyon új dolog ez, s nem lehetetlen, hogy lesznek követői is.

HIREK.

— Az ipariskolák főigazgatója Aradon. Az aradi fa- és fémipariskolánál fenálló iparos tanonciskolák tanítói számára létesített rajztanfolyam első ciklusának befejezése alkalmából tegnap, mint írtuk, Aradra jött *Mártonffy Márton*, az ipariskolák főigazgatója. Az aradi szakiskola tanácskara tegnap este *társasvacsorát* rendezett tiszteletére, melyen mintegy százan vettek részt. A főigazgató ma Temesvárra utazott.

— **Papp Zoltán 10.000 koronájáért.** Egy olvasónk küldte nekünk ezt a levelet: „*Papp Zoltán* képviselő ur, akinek a cselekedete mindenképpen elismerésre érdemes, rossz helyre tette az ezreket, amikkel a korrupció megkörnyékezte. Halálos kár volt azt a pénzt a Ház asztalára helyezni, ahonnan valószínűleg az állam kasszájába vándorol az a sok bankóta. *Papp Zoltán* ur gondolkozott volna, nyilván eszébe jut *Kossuth Lajos szobra*, amelynek költségei aligha gyűltek egybe teljesen, másképp már a szobrot felállították volna. Ha ez a tízezer koronát *Kossuth szobrára* szánja, akkor az a tisztatlan pénz elvesztette volna a szagát s a nemzet jutott volna egy képviselőjé révén igazán nemes ajándékhoz. Különben tán még most sincs késő. Valamelyik képviselőnek talán eszébe jut, hogy ilyenféle indítványt tegyen, s megtörténhet, hogy a magyar parlament egyhangulag *Kossuth szobrára* adja a gazdátlan ezreket. **A. P. H.** azt javasolja, hogy a Ház juttassa a 10.000 koronát a *bileki áldozatok* lesújtott családjának. Mivelhogy soha pénznek nagyobb szüksége nem volt a megtisztulásra mint annak a 10.000 koronának.

— **Politikai párbaj.** A képviselőházban, mint közöltük, a tegnapi ülés alatt *Borbély György* és *Molnár Jenő* országgyűlési képviselők között heves összeszólalkozás történt, melyet párbajra való kihívás követett. *Borbély* segédei: gróf *Andrássy Tivadár* és *Kiss Ernő* még tegnap léptek érintkezésbe *Molnár* segédeivel: *Hellebronth Géza* és *Eitner Zsigmond* képviselőkkel, akik abban állapodtak meg, hogy a felek pisztolypárbajt vívnak, melynek ma reggel kell végbemennie. Feltételek voltak: 25 lépés távolság avánsz nélkül, simacsövű pisztolyok, egyszeri golyóváltással. Ma reggel kilenc órakor tényleg meg is történt a párbaj gróf *Andrássy* vezetése alatt a *Ferenc József* laktanyában. Mindkét fél egyszerre sütötte el fegyverét; *sebesülés nem történt*. A vezetőség erre az ügyet befejezettnek nyilvánította; a felek kibékültek. *Molnár* orvosaként dr. *Barbió* ezredorvos, *Borbély* mellett pedig dr. *Kosztka Emil* törzsorvos szerepelt.

— **Bodrog Olasz** — bárben. A *N. Fr. Presse* mai száma azt jelenti, hogy *Lónyai Elemér* gróf hosszabb időre bérbe adta *bodrog-olaszi* birtokát, ahol most feleségével együtt nyaral. A bérlok a *Steiner Ignác* soproni cég tagjai: *Steiner Leó dr.* és *Steiner Oszkár dr.*

— Az anyakönyvvezetők köréből. A belügyminiszterium vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök Aradvármegyében a kujedi anyakönyvi kerületbe *Tömöl Árpád* jegyzői irnokot és a nádasi anyakönyvi kerületbe *Csim-*

poneris Alfréd jegyzői irnokot, a születési és halálozási esetek anyakönyvezésére szorító hatáskörrel, anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki.

— **Ugron—Ivanka-affér.** Budapestről táviratozzák, hogy Ugron Gábor ma provokáltatta Ivánka Oszkárt, egy kijelentése miatt. Ivánka ugyanis a képviselőház tegnapi második zárt ülésén azt mondotta Ugronnak:

— *On ne beszéljen, ön nekem is hazudott.* Ivánka már megnevezte segédét.

— **A prépost luxusa.** Takács Menyhért járszói prépost a kassai Rákóczi ünnepeken elmondott hazafias beszédével egyszerre a hét hősvé emelkedett. Gyönyörű szál ember, valóságos Szent-Lászlóalak, vállal kimagasló a többi emberek sorából. És anilyen igaz férfi alakjában — lelkére is olyan. Egyszer büszkén mondta:

— Bécsbe kellene mennem, hogy megköszönjem ő Felségének megerősítetésemet. De nem megek!

— Es miért nem?

— Mert én nem a császárnak tartozom köszönettel, hanem a királynak. Az osztrák császárból pedig sohasem lesz magyar király, amíg Bécsben marad.

— Es nem gondolja méltóságod, hogy ezt megjegyzik majd maguknak Bécsben.

A prépost rándított egyet hatalmas vállán és mosolyogva mondta:

— Uraim, prépost lettem, pedig a szüleim egyszerű parasztemberek voltak. Egy parasztember gyermeke megengedheti magának azt a luxust, hogy le tudjon mondani a püspöki süvegről a magyar érzésért!

— **Egy ezredes balesete.** Brassóból jelentik: Scheuchenstuel Viktor ezredes, ki a múlt években Aradon a csász. és kir. 33 ik gyalogezred köztársasági volt beosztva, szemlét tartott tegnap délelőtt a Pojánából hazatérő csapatokon. Az ő-brassói katonák elvonulása után a zenekar mellé lovagolt, hogy a fekete-utcabelieket szemlélje meg. De a lovaglás közben hirtelen leest a rajta ülő ezredes, ki lapockájára esván, egy nagy kőbe fejét erősen behasította. A tiszték mindenképpen igyekeztek segítségére lenni; a véletlenül odaérkező Fabritius dr. megadta neki az első segítséget, megmosván fejét a kocsin hazavitette.

— **Brutalitás Goldis püspök örököse ellen.** Felháborítóan botrányos eset történt tegnap a Püspök-fürdőhöz közeli Rontó községben, melynek hegydombján levő villában néhai Goldis János aradi püspök unokahuga és örököse, Komlosán Zsófi lakik most. Tegnap a gabonát hordatta be az erdőn keresztül az urasszony, mikor régi irigya és haragosa, Böhm György káptalani erdőgondnok hirtelen elébe állott s mert az erdőn, a melyen különben az egész község lakossága jár, ő is keresztül mert hajtatni, a brutális erdőgondnok az urinót lerántotta kocsijáról s agyba-verte, úgy, hogy a tetteg inzulált nő ájultan rogyott össze. Tegnap behozták a súlyosan sérült nőt Nagyváradra, hol dr. Bodor Károly vette kezé alá. Komlosán Zsófi megbizta ügyvédjét, dr. Bárdos Imrét, hogy tegye meg a brutális erdőgondnok ellen a bűnvádi feljelentést, a mi a mai napon meg is történt.

— **Szeged és a görög isten.** Szeged város tanácsa, talán egyéb nagy alkotások hiányában, az a tervvel foglalkozik, hogy Ceresnek, a földművelés istennőjének 5—600 kilogrammos bronzszobrot állít. Egy öntő-gyárral félig-meddig már meg is egyezett s a közgyűlésnek azt ajánlja, hogy a szobrot megrendelje. Hogy a szegedi tanácsnak mi köze van a régi görög istenekkel és istennőkkel, azt igazán nem tudjuk, aminthogy azt sem értjük, hogy annak a magyar városnak miért kell

a görög isteneknek szokrot állítani, mikor nagyjaink szobraival sem igen dicsekedhetik.

— **Munkás-sztrájk Tornyán.** A tornyai határban — írja levelezőnk — az arató munkások megtagadták a behordásnál való segédkezést és különös, hogy csak a kisbirtokosoknál, földesgazdáknál teszik azt. Most a kisbirtokosok Arad-hegyaljáról készülnek napszámomunkásokat hozni. Egyébként a sztrájk békés természetű, a munkások nehánya az u. n. „munkás-kör”-ben időzik s türelmesen vár. Azt beszélük, hogy a munkásokat Budapestről lejött agitátorok oktatták ki, akik a dombegyházi pusztákon is megfordultak; a hol azonban ma még rend van. Ma délután Tornyára kiszállott a battonyai főszolgabíró hivatal megvizsgálása végett éppen Battonyán időző ifj. Návay Lajos dr. alispán, Hervay Kálmán főszolgabíró, Petrovics Mihály szolgabíró és több csendőr.

— **Felfüggesztett ügyvéd.** A temesvári ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Kozma Imre ügyvéd Fehértemplom és dr. Kun Antal ügyvéd Antalfalva székhelylyel, az ügyvédek lajstromába folytatolag felvették; dr. Parecz Béla új-aradi ügyvéd az aradi kamara területére történt elköltözködése következtében a fenti lajstromból törölt lett. Nászluhácz Odön oravicabányai ügyvéd a temesvári ügyvédi kamara fejelemi bíróságának a kir. kuria által helyben hagyott ítéletével egy óra az ügyvédség gyakorlatától felfüggesztett és ezen felfüggesztés 1908. évi augusztus hó 1-én veszi kezdetét és 1908. évi szeptember hó 1-én ér véget.

— **Sikkasztó vasuti titkár.** Zsolnáról táviratozzák: Róth ruttkai állomás titkár, aki 1899. áprilisban 50,000 koronát sikkasztott el az állomási pénztárból, vasárnap elfogták Nagyszombatban és az elsikkasztott összegből 10,000 koronát, valamint egy bréma-amerikai jegyet találtak nála.

— **Az aninai sztrájk.** Anináról táviratozzák a Magyar Távirati Irodának: Az aninai bányászok Stájerlakon gyűlésezvén, egyhangulag elhatározták, hogy mint tegnap este beszüntetik a munkát, miután az igazgatóság nem fogadta el követeléseiket. A bányászokhoz csatlakoznak az erdészeti fuvarosok is. Észert most már Stájerlakon és Aninán csak a nagyolvasztonál, a kokszolatótelepen és az építésnél alkalmazott munkások dolgoznak, a többi munkás, körülbelül 3500, nem dolgozik. Az óvintézkedéseket minden eshetőségre nézve megtették. Eddig még nyugalom van.

— **Tűz Buzsákban.** Ma délután Hartmann Samu fűszerkereskedő buzsági fióküzletének raktárában tűz támadt. A pusztító elemnek, mely könnyen nagyobb károkat okozhatott volna, áldozatul esett egy csomó petróleumos, szesz hordó, gyufa és lisztel telt zsák. Hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt, az tisztán a gáji tűzoltóság gyors megjelenésének köszönhető. A tűzoltóság Matavovszky Erő helyettes tűzoltóparancsnok vezetésével gyorsan a helyszínén termett és még a kezdetén fojtotta el a tüzet. A rendőrség részéről Gándör Péter volt jelen. A kár jelentéktelen.

— **A nazarénus katona sorsa.** Az Alföldön van a nazarénusok legerősebb fészke. Oreg hívők prédikálják ifjabb társuknak az új hitvallást, melynek alapelvei az igazi felebaráti szeretet, a föltétlen becsületesség, Istenbe vetett bizalom. Az alázatosság és szívbéli tisztaság Krisztusi tanait akarják összeegyeztetni a rohanó, a lázas élet harcá al. Békés, csendes emberek, csak az a bajuk, hogy az ő életfelfogásuk nem illik bele a mai kor keretébe. Mikor az államok óriási pénzzel iparkodnak megfeszített erejüket a hadsereg nagyobbitására fordítani, — az új hitű nem fog fegyvert, inkább a börtön dohos levegőjében sanyidodik, de lelkének szilárdan vallott hitéből nem enged. A szegedi csillagbörtönben évről-évre 30—40 közt váltakozik a nazarénus katonák száma, akiket „függelomsértésért” ítéltek el első ízben két évi, másodikban már két és fél évi börtönre.

Ebből a szomorú világból ma szabadult ki egy torontál-szigeti illetőségű 27 éves legény; Dragolyev Tivadar közhonvéd, aki nazarénus hitelveért négy és fél évi börtönt ült. Dragolyev Tivadar, a börtön legszorgalmasabb és legjobb viseletű munkásai közé tartozott. Az asztalosműhelyben dologozott s utóbbi rabsága alatt 118 koronát takarított meg. E hó 31-én letelve büntetése, visszakísérik az 5 ik honvédegyalozred parancsnokságához, hogy elülről kezdje meg kálváriáját. És a nazarénusok nagyobbrésze inkább raboskodik 32 éves koráig, ameddig katonai szolgálatra köteles, semhogy megtagadva hitelveit két három évre, vagy mint póttartalékos csak két hónapra is fegyvert fogjon.

— **A gavallér néző.** Hogy még mindig vannak érző szívek a világon és a peleskei nótárius egykori virtusa se halt ki a földről, annak gyönyörű bizonyossága ez a kedves kis eset. Egy morva városkában, a művészet nyári hajlékában a minap teljesít felvonásos tragédiát adtak. A huzamos alkotás címe: A hadnagy szerelme volt, szerzője nevét egyelőre még nem ismeri a világ, de a hatásról ítélve, a melyet a darabja tett, még lehet ilyen dicsőségre kilátása. A darab tartalma fénytelen vázlatban az, hogy a hadnagy, Ottó ur, halálosan szereti Mici kisasszonyt, Mici kisasszony nem kevésbé halálosan szereti Ottó hadnagyot; egymásé még se lehetnek, mert nincs meg a boldogsághoz okvetlenül szükséges — kaució. A szerelmesek szenvednek már az első fölvonásban, még jobban szenvednek a másodikban, a harmadikban már úgy szenvednek, hogy szinte el se lehet képzelni, hogyan fognak szenvedni a még következő két fölvonásban. Erre azonban nem is kerül a sor, a szenvedésnek hirtelen vége szakadt időnek előtte. Mikor ugyanis a harmadik fölvonás végén Mici kisasszony térdén állva, de hasztalan könyörög gazdag és természetesen szívtelen nagybátyjának, hogy adja ő a kauciót, a nézőtérén hirtelen föl emelkedett egy gömbölyű ur, egy nyugalomba vonult pékmester és harsányan szólt föl a nézőtérre:

— Nem, ezt nem nézhetem tovább! Kisasszony, sose rimázkodjék annak a szívtelen smuciának. Ezennel kijelentem, hogy a kauciót én leteszem!

Mici kisasszony, a ki nagy odaadással alakította azt a jelenetet, a mely ily váratlan fordulatot vett, majd elájult — de nem az örömtől. A nézőtérén pedig olyan viharos kacagás hangzott föl és olyan kedv támadt, hogy — felbe kellett szakítani az előadást.

— **Egy kép regénye.** Manchesterben gondosan őriznek egy képet, amelyről azt állítják a szakértők, hogy Van Dyck művészi alkotása. A kép bibliai tárgyú: Izsák feláldozását ábrázolja. Ábrahám éppen készt emeli, hogy Izsákot, aki meztelenül térdel, megölje, mikor az angyal a felhők közül megjelenik, hogy az áldozástól megmentse a gyermeket. Az aggodás, a meglepetés és a hála vegyülését Ábrahám arcán csodálatosan alkotta meg a mester ezen a műven és e mellett a színvegyület is gyönyörű. — A képnek érdekes a története. Ekeken keresztül hánykolódott és chesbire-i házában, míg végre a család egyik tagja két gyémántos karkötőért elcserélte. Ezután folyton más-más tulajdonoshoz vándorolt, míg végre az egyik, akinek házában nagy helyet foglalt el, eladta egy John Bolton nevű manchesteri embernek. Ez megtisztította a képet és tizenkét éven át tartotta magánál. Pár hónap előtt megvizsgálta egy képszakértő és rögtön kijelentette, hogy a kép Van Dyck alkotása. A szakértő véleményét sokan megerősítették és most megvette egy milliomos száz ezer koronáért.

— **Magyar név.** Kiskoru Oszter Róza és Mariska ujszentannai illetőségű temesvári lakosok család nevének „Orsós”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Elfogott vadász.** Tripa Kornél soborsini lakosra már régóta gyanakodott a csendőrség, hogy tilosba jár vadászni, de mindaddig nem sikerült tetten érni. Ugyesen rejtgette a fegyvert és rendszeren éjjel vadászatot. Végre tegnap a csendőrség rajta kapta a tilosban s

Tripa be is vallott mindent. Miután az a gyanu merült fel, hogy társai is vannak, a nyomozást megindították.

— A leghosszabb hid. A világ csodája s bizonyosan a leghosszabb hidja lesz az, amelynek terveit most készítette az orosz kormány. Ez a hid a kriai félszigetet fogja összekötni a Kaukázus hegységgel s Jenakale irányában fogják építeni. Elgondolható, hogy mennyi nehézséggel jár ilyen óriás hidnak megépítése, de az orosz mérnökök nagy bizalommal mennek be s nem riadnak vissza azoktól a nehézségektől. — A hid építésének költségét egyelőre hét millió rubelban számították ki: előreláthatólag azonban ez a költség még emelkedni fog. Az orosz kormány azért ragaszkodik a hidnak megépítéséhez, mert vele a legrövidebb utat szerzi meg Perzsia felé, amiből következik, hogy az amugy is hatalmas orosz birodalom már erre az országra is rá szeretné tenni a kezét. Angol mérnökök mosolyognak ezen a hidepítő-terven, de hát Anglia gyakran mosolygott s később mégis keserűen kellett maghódolnia Oroszország hatalmi törekvései előtt.

— Szociálista népgyűlés. Kétegyházán népgyűlés volt, melyen Weisz Armin aradi illetőségű szociálista szónok fejtegette a szociáldemokrata párt elveit a 250—300 főből álló hallgatóság előtt. A beszéd nagy hatást nem tett, mert a hallgatóság majdnem tisztán oláhokból állott, a szónok pedig magyarul beszélt s így nem igen értették meg. A gyűlés a legnagyobb rendben folyt le és oszlott szét.

— Fél és kivágott cipők rendkívül nagy választékban Porter Vilmos Nagy Áruházában a Szabadságtéren kaphatók. Ezen cipők ugy alakjuk, mint minőség tekintetében kiváló figyelmet érdemelnek, mert mindazon tulajdonságokkal bírnak, amelyekre a tisztelt hölgyközönség különös súlyt helyez. Tudniillik: szabásuk divatos, sikkos és sulyuk szinte alig van, annyira könnyűek ezek a lábbelik. A zerge, glassé és sevró stb. félcipőkön kívül kaphatók a most annyira divatos szürke szarvasbőr cipők is.

— Dentolin fog-crème a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— T. üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Kéz és lábizzadás ellen kitűnő a Kossuth gyógyszerész izzadási elleni kenőcs, 1 tégely ára 1 korona. Kapható Kossuth Pál gyógyszerésznél Arad, Boros Béni-tér 15. (Dengl ház). Gyógyszerészeknek: Vojtek és Weisz, Krausz Elemér és társai urak drogueriájában.

Akasztás Budapesten.

(Kármán Mátyás kivégzése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 30.

Ma délelőtt háromnegyed 10 órakor tudta meg a halálra ítélt nagykatái rablógyilkos Kármán Mátyás, hogy a király is helybenhagyta a reá kiszabott halálos ítéletet s szabadfolyást engedett a büntető igazságszolgáltatásnak.

A kir. kuria helybenhagyó ítéletét s a királyi legfelsőbb kegyelem elutasító határozatot ma d. e. 10 órakor hirdette ki a pestvidéki törvényszék Kármán Mátyás előtt a gyűjtőfogház földszinti tanácskozó termében.

Az ítéletet kihirdető tanács elnöke Rónay Kamill ítélőtáblai bíró volt, tagjai pedig Sz. Kiss Gyula és Osváth Imre bírák. A jegyzői tisztet dr. Battlay Géza végezte. Jelen voltak az ítélet kihirdetésnél dr. Halász Lajos kir. ügyész, a pestvidéki kir. ügyészség vezetője, dr. Fazekas Oszkár ügyvéd, mint Kármán védőjének, a Salzburgban idéző dr. Kétly István ügyvédnek helyettese, végül Vajna gyűjtőfogházi igazgató.

Negyed tíz óra után gyűltek össze a hivatalos személyek a központi gyűjtőfogház ta-

nácstermében. Vajna igazgató dr. Halász ügyész utasítása folytán nyomban intézkedett Kármán elővezetése iránt.

Kármán mit sem sejtve, gyanútlanul végezte rendes napi munkáját a fogház munkatermében, ahol gyufaskatulyákat és papírszacskókat gyárt.

Az egyik börtöntiszt odaszólt neki:

— Hagyja abba a munkát Kármán, mert ítélethirdetésre kell mennie!

Erre Kármánt négy fegyveres börtönőr fogta közre s kísérték le a tanácskozó terembe, ahol a bíróság várt reá.

Mikor belépett, Rónay elnök megszólította:

— Kármán Mátyás! Kifogom ön előtt hirdetni a kir. kuria ítéletét. Hallgassa meg.

Ezután felolvasta az elnök a kir. kuria ítéletét, melylyel az esküdtszéki halálos ítélet ellen bejelentett semmisségi panaszokat elutasította.

Most pedig ő felségének legfelsőbb határozatát olvasom fel, amely a kegyelmi tanács felterjesztésére vonatkozik:

„O császári és apostoli királyi felsége folyó évi július hó 24-én kelt legfelsőbb elhatározással megengedni méltóztatott, hogy gyilkosság büntetéseért és egyéb büntetendő cselekményekért jogerősen halálra ítélt Kármán Mátyáson a törvényes igazságszolgáltatás rendes lefolyását nyerjen.“

— Miután nem kegyelmezett meg önnek O felsége, Kármán, használja fel ezt a pár órát, térjen Istenéhez, akitől bűneinek bocsánatát remélheti.

Kármán halálsápadtan, minden megindulás nélkül hallgatta végig az ítéletet s egy szót sem szólva, gépiesen lépdelt ki a teremből az örök kíséretében.

Kármánt az ítélet kihirdetése után a fogházkorház mellett levő zárkába vezették, amely siralomházul szolgál neki. Itt már várt reá egy szentferencrendi szerzetes, aki Leiter János Brunó szabadságon levő fogházi róm. kath. lelkész helyett látja el majd lelkivigasszal.

Kevéssel azután, hogy a siralomházba be kísérték, erőt vett Kármán Mátyáson a megindultság s keserves sirásra fakadt. Különösen akkor tört meg, mikor feleségének és kis gyermekének jelenlétéről értesült.

Halász ügyész rendelete folytán Kármánhoz senkit sem bocsátanak be családtagjain s azokon kívül, kikkel ő beszélni akar. Intézkedés történt arra is, hogy Nagykátáról távirati úton behívják a halálra ítélt rokonságából azokat, akikkel az ítélt még életében beszélni akar.

Kármán a mai napon saját tetszése szerint étkezett és szivarozott. Kapott bort, sört, fekete kávé és cognacot is. A halálos ítéletet, holnap pénteken reggel 7 órakor hajtja végre Bali Mihály hóhér, aki tegnap este érkezett meg Budapestre segédjeivel s nyomban jelentkezett a kir. ügyészségnél.

Az akasztás a gyűjtő fogház belső udvarán megy végbe, ahova dr. Halász kir. ügyész száz darab belépő jegyet adott ki ma délelőtt.

Az akasztásnál a rendet, illetve a belső kordont a rendőrség emberei tartják fenn. A halálos ítélet végrehajtásánál dr. Osváth Imre bíró jelen dr. Battlay Géza jegyzővel. Az ügyészséget dr. Halász kir. ügyész képviseli. Jelen lesznek az összes törvényszéki orvosok is.

TANÜGY.

(—) Somló Bódog megerősítése. A hivatalos lap mai száma érdekes közleményt publikál. Szó van benne dr. Somló Bódog nagyváradi professzoráról, akinek az ügye nagy port

vert föl nemrégiben, mikor tanártársai az „istentelenségei“ miatt leplezték le. *Wlassics* Gyula miniszter igen derék és igen liberális módon akkor is védelmébe vette a tudós tanárt. Ma pedig a hivatalos lap azt jelenti, hogy a miniszter dr. Somló Bódognak a kolozsvári Ferenc József egyetem jog- és államtudományi kara által a politikából egyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyva, magántanári minőségében megerősítette őt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Párbaj miatt államfogházban. Az aradi törvényszék fogházába tegnapelőtt ment be *Boros Iván* megyei t. főjegyző, aki államfogház-büntetését tölti ki az aradi fogháznak egy államfogházzá alakított szobájában. *Boros Ivánt Faragó Rezső és Heltai Hugó* hírlapírókkal együtt párbajvétség miatt ítélték el.

§ Tolvaj urasági inas. *Táska István* 24 éves urasági inas *Vajda Lajos* földbirtokos battonyai pusztáján szolgált. Ez év június elsején a földbirtokos arra a tapasztalatra jutott, hogy íróasztalából 980 korona készpénze és inasa eltűnt. A földbirtokos a rénz és *Táska István* között szoros összefüggést látott s mivel inasa álkulcsossal hatolt be szobájába, lopás büntetéseért följelentette. A csendőrök harmadnapra az inast elfogták. A lopott érték még majdnem hiánytalanul meg volt nála. A szegedi törvényszék tegnap ítélekezett fölötte.

— Mit szándékozott avval a sok pénzzel csinálni? — kérdezte az elnök.

— Amerikába akartam vándorolni! — jelentette ki megtörtén a vádlott.

A bíróság az Amerikába vágyó inast hat havi börtönrre ítélte.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Uj lakó. Arad. A lakberlet magánjogi szerződés, s a bérlet alkalmával a lakás kifestését a feleknek megállapítani kell. A bérbeadó köteles a bérbeadott helyiséget a bérlet kezdeteül meghatározott időben a bérletnek oly állapotban, mint az a bérbeadás idejében találtatott, átadni. Tehát ha a háziur nem kötelezte magát a lakás kifestésére, a lakó nem követelheti azt.

V. M. Menyháza. Ezek nem váltak be. Gyenge kíséret valamennyi.

NAPIREND.

Július 31. Péntek. Róm. kath. naptár: Loy. Ignác. — Protestáns naptár: Loy. Ignác. — Görög-keleti naptár (július 15.): Emilián. — A nap két 4 óra 21 perckor, nyugszik 7 óra 19 perckor.

Közlöny-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett álésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: *Bodera Adalbert*, Bécs. — *Mahra Ferenc*, Reichenberg. — *Raike Mari*, Kopitz. — *Morgenstern Róza*, Brünn. — *Ungár L. és társa*, keresk. cég, Budapest. — *Sattler Armin*, Tapolca. — *Ajvasz Odón*, Barót. — *Loewner Miksa*, Teplitz. — *Reich Olga*, M.-Osztrau.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 30. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül sulyban 104—8 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül sulyban 111—3 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 111—3 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 110—2 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felül sulyban 110—2 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 108—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 108—8 fillérig.

Budapesti árú- és értéktársaság.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 30

Délkeleti. Buzakinál mérsékelt, a vételkedv korlátozott. Kedvező irányzat mellett 23.000 métermázsra került forgalomba, régi buza 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonafajták tartottak. Időjárás szép.

Értéktársaság. Berlin 1/2 olcsóbb, Páris 20 magasabb.

Zárás 12 órakor:

Buza októberre	7.23—7.24
Buza 1904. májusra	7.46—7.47
Rozs októberre	6.07—6.08
Zab októberre	5.26—5.27
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	6.11—6.12
Tengeri szeptemberre	6.12—6.13
Tengeri 1904. májusra	4.93—4.94
Repece augusztusra	11.40—11.50

Zárás 5 órakor:

Buza októberre	7.20—7.21
Buza 1904. májusra	7.44—7.45
Rozs októberre	6.06—6.07
Zab októberre	5.24—5.25
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	6.09—6.10
Tengeri szeptemberre	6.12—6.13
Tengeri 1904. májusra	4.87—4.88
Repece augusztusra	—

Szesszűzlet.

— Július 30. —

Mai jegyzékek: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Érdőségi mosók: 12:30—13:— korona mmásanként.

REGÉNY-CSARNOK.

A toltékek kincse.

— Eredeti regény. —

Irtai: **Ritt Gyula.**

[5]

(Folytatás.)

A testet-lelket kimerítő, fáradtságos hosszú uton, a veszély ezer faja lépett utunkba. Bámulat volt az a szíves kitartás, mit Zaida az uton tanusított. Ha nem lett volna, a nő, már rég visszafelé fordult volna. A vandák elvitatagon lovát is kidőlt és gyalog kellett utunkat folytatni. A fehér hegyekben már én megfogtam. A havasok foghulajtó hidegében megdermedtek tagjaim és eszméletemet veszítettem. Csak Zaida áldozatkész, hű ápolásának köszönhettem, hogy újra életem. Még ma sem értem, hogy ő miképp bírta elszüvenedni azt a hideget, ami azokban a hegyekben uralkodik. És a Sas-hegyekhez más út nem vezet, mert a fehér hegyek, a hó és jég emez országba, koszoruba foglalja a kincses hegyeket. A fehér hegyektől, egy széles völgyben, ahol már csodálatosan enyhe a levegő, egy fél napi utat a célig. Nagy kinodással, és folytonos harcban állással, mi még nem hagyott el, csak vándorogva folytathattam az utat.

S te, aki vajha ez irást olvasod és a kincs utáni vágy e borzalmas utra sarkallal fog, a Sas-hegyeknél már elérted célotat. Az előtted fekvő kőgolyó, mely mint kalap az ember fején, emelkedik föl a magasba, a csucos hegytömbök között, — rejti magában a kincset.

Hogy a csodák mily meszeszerű országa tárul fel előtted, és hogy az emberi elme szűlté élénk fantázia csak mennyire porzsem a valóság vakító és mámorító kincsesvilágához képest, azt nem írom le, mert kikacagnál, nem hinnéd el, mint ahogy én kacagnék fölötte és nem hinném el — ha saját, élő két szememmel nem láttam volna.

Zaida vezetett. Benn jártunk a hegy gyomrában, hol lépteink dobbanását százszorosan verték vissza a falak. Folyosóról folyosóra, teremről terembe haladtunk és elbámultam az emberi kéz eme csodálatraméltó alkotásain. A kincs, mi itt évszázadok óta fölhalmozva van, észvesztő hatással van az emberre.

El kellett takarnom szememet, nem tudtam hozzájuk nyulni, féltém, ha kezeimet kinyujtom, egy álomból fogok fölbredni. Csak Zaidára mertem nézni, ki arcom minden izületéből kiolvasta a kincs látása okozta és ijedségem által csöppet sem palástolt boldogságomat, gyönyörömet. Kézen fogva vezetett, míg táskámat és zsebemet e ragyogó kövekkel tele nem szedte. Majd följebb haladtunk, már a földi hűs szellőt éreztem újra beömleni, mikor

meg kellett állnunk. Az út el volt zárva előttünk. Zaida a falhoz lépett és egy emeltyűt húzott ki belőle. Ijedten ugrottam félre, mert kőfalból, ahol állottam, egy hatalmas tömb halk morajjal lassu mozgással kivált a többi közül. Virágos rét terült el szemeim előtt és én sietve kapaszkodtam föl a falra, hogy újra szabad levegőre kerüljek. Zaida utánam készült. De alig hogy fölértem Zaida egy iszonyu kiáltást hallottam. Visszanéztem és ereimben csaknem elhűlt a vér. Megmozdult a hatalmas kötömb és a következő pillanatban egy borzasztó dörrejjel lezuhant. A rázkódtatás ledobott a földre és én eszméletlenül terültem el a földön. Mikor magamhoz jöttem, még jó ideig nem voltam képes gondolkodni. Csak lassanként kezdtem a történetekre visszaemlékezni. Zaida nem volt mellettem. Ő benn rekedt, éve volt eltemetve. Még a kiáltásait sem hallhattam, mert a vastag kőfalak egy hangot sem engedtek keresztül. Sokáig kerestem a bejáratot, csak egy kis nyílást, egy kis lyukat ahol bekiálthatnék, végig tapogattam a falat, hátha egy titkos rugóra akadok, — hiába volt minden erőlködésem. Csak a kincsekkel megrakott táská fekiadt a földre, de — Zaida az nem volt sehol.

Mikor már minden reményt elvesztettem, kezdtem csak körülnézni. A völgy ahova kerültem, tul volt a fehér hegyek hómezőin. Ezt az utat hát nem kellett még egyszer végig szenvednem. Sokáig elnéztem azt a kincset, ami egy hű ember életébe került. Hátha nem, hátha a belső kő nem hullott vissza és Zaida megtalálja az utat visszafelé — gondoltam magamban. Örömmel kapaszkodtam a reménynek ez utolsó szálába — hátha mégis megszabadul és én őt újra viszontláthatom. Napokig vártam, ügyeletem a fehér hegy körül, megmásztam a magas sziklákat, hogy a környezetemet áttekinthessem, de embernek nyomára szemeim egyszer sem akadtak. Sokat barangoltam az erdőkben és valami vörös, cserecsznye kinézésű bogyókkal táplálkoztam, míg a régi utra vissza-kerültem.

Szakállam, bajuszom hosszúra nőtt a fáradtságos utamat és a hegyek erdőt megpóráltam, ruháim is foszlányokban csüngtek rólam.

Mexikóban Cortez alig tudott rám ismerni, már azt gondolta, hogy az aztékek törbe csaltak valahol és már rég nem vagyok az élők között. Igaz okát, hogy hol és merre jártam, azt sem ő, sem más soha meg nem tudta tőlem. Volt elég okom azt elhalgatni.

Europába visszaérkezésem után a drágakövek nagy részét értékesítettem és birtokokat vásároltam. A szép példányokat ékszerekbe foglaltattam és azok mindenütt a legnagyobb csodálat és bámulat tárgyai voltak.

És végül, hogyha családomban akadna egy ily, erre a veszélyes utra vállalkozó Fernandot, ki az öreg Fernando meséjét nem fogja egy beteg agy lázas szüleményének tekinteni, azt az Isten mindenható bölcs keze és sokat szenvedett ősenek áldása kísérje merész utjában.

A Sas-hegyekbe vezető uthoz, egy kis térképet is mellékelek ide, aminek erre a hosszú utra vállalkozó nagy hasznát veheti.

Ez az út, a melyen a testi és lelki erő ezer megpróbáltatáson megy keresztül, a kincsek hazájába vezet.

Sebastian de Fernando.

(Folytatás következik.)

A fialós szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Nyári színház.

Pénteken, 1908. évi július hó 31-én:

Mici hercegnő.

Bohózat 5 felvonásban. Irtai: Georges Feydeau. Fordította: Heltai Jenő.

SZEMÉLYEK:

Szergiusz	Szabó József.	Chauvel	Füredi J.
Petsenyeff	Békés Gy.	Arnold	Sarkadi A.
Chandel	Németh J.	A kis Robin	Kley Margit
Chopinnet	Somlai A.	A hercegnő	Almásy L.
Szlovitsim	Marházi M.	Irma	Szilassy J.
Az igazgató	Győre Alajos.	Sabine	Gőcs Aranka.

Kezdete este 8 órakor.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1908. évi május hó 1-től. —

ARADROL

Budapest felé indul:

Nagyváradra reggel	5.10
Gyorsvonat reggel	8.18
Személyvonat d. e.	11.20
Gyorsvonat délután	4.31
Személysz. tv. d. u.	4.45
Személyvonat este	9.35

Erdély felé:

Személyvonat reggel	6.35
Gyorsvonat délután	12.11
Soborsinig délután	2.04
Személyvonat d. u.	4.07
Radnára délután	6.35
Gyorsvonat este	7.18

Temesvár felé:

Személyvonat reggel	6.15
Személyvonat d. e.	11.56
Vegyesvonat délután	8.—

Szeged felé:

Személyvonat reggel	5.—
Vegyesvonat reggel	7.10
Személyvonat d. u.	4.11

Brád felé:

Személyvonat reggel	6.25
Vegyesvonat d. u.	12.06
Gurahonczig szm. du.	4.30

ARADRA

Budapest felől érkezik:

Személyvonat reggel	6.08
Személysz. tv. reggel	9.10
Gyorsvonat délelőtt	11.51
Gyorsvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat este	7.11
Samv. Szolnokról este	9.—

Erdély felől:

Soborsinról reggel	6.50
Gyorsvonat reggel	8.08
Személyvonat d. e.	10.50
Radnáról délután	2.36
Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról vas. és ün. e.	8.13
Személyvonat este	9.08

Temesvár felől:

Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. u.	3.44
Személyvonat éjjel	10.50

Szeged felől:

Személyvonat reggel	8.35
Vegyesvonat este	7.06
Személyvonat este	10.33

Brád felől:

Gurahonczról szm. r.	8.08
Vegyesvonat d. e.	11.—
Személyvonat este	6.56

Motormenetek

Arad—Szabadságtér és Battyanya között.

Battyanya felé reggel	8.—
Battyanya felé d. u.	12.26
Battyanya felé este	7.11
Battyanya felől reggel	6.08
Battyanya felől d. u.	12.04
Battyanya felől d. u.	4.05

NYILTTÉR.*

Ma és a következő napokon
a Barossarkki kioszkban

az első budapesti

női zenekar

Schvedrofszki Bella kisasszony

orosz konzervatoriumot végzett hegedűművész
közreműködése mellett,

Kaltenek Gusztáv karmester vezetésével

NAGY

HANGVERSENYT

tart, melyre a nagyérdemű közönséget tiszte-
lettel meghívom.Az összes kávéházi italok és hideg étek leg-
pontosabb kiszolgálásáról gondoskodikSzűsz M. Frigyes,
a kioszk bérletje.

Kezdete este 6 órakor. — Belépti-díj nincs.

Telefon 162. sz.

A cséplési idény beálltával ajánlok

I. minőségű

fűtő kőszent,

ipari és háztartási célokra darabos

bükfa szent,

kétszer mosott, valódi porosz

kovács kőszent,

és elsőrendű kőszent.

Reusz Mór,

Arad, Beres Bem-tér 12.

1637

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Csernovits Péter-utca 1. sz.
(szemben az iskolával.)Elvállal, bármilynemű **uri öltönyök** mérték szerinti elkészítését a legjobb dívt és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.**Javításokat és átalakításokat** olcsón eszközöl.

228

428—1903. gsz.

Kitünő mellékkeresetettalálhatnak hölgyek és urak, akik ismerőseik körében az én különleges **kávé, théa, rum és szivarkáimat** ajánlják.**Leon Bravo, Hamburg 14.**

Magyar levelekre is azonnal válaszolunk. 1654

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a folyó évben teljesítendő utburkolati s az azzal kapcsolatos egyéb munkák, továbbá asphalt gyalogjáró átöntés, kijavítás és szélesítési munkálatok elvállalása iránt 1903. évi augusztus hó 3 án d. e. 10 órakor árlejtést tart, melynek tárgyai a következők:

I. Kocsutnak asphalt doubl coulé va y elsőrendű karamit vagy koczkakövel való burkolása:

1. A vásártéri utnak 6 méter szélességben való burkolása és hozzákövezése ... 83100 kor. — fill.
2. A Nagykörutnak a Petőfi-utcától a tanítóképezde épület főbejáratáig terjedő részének burkolása és az azzal kapcsolatos egyéb munkák ... 38782 kor. 57 fill.
3. A Szt-László király-utca burkolása és a hozzá kövezés ... 16033 kor. 60 fill.
4. A Tököly-térnek a Forray és Lázár Vilmos-utcák közötti kocsutjának, valamint a Lázár Vilmos-utcának burkolása a hozzá tartozó egyéb munkákkal és hozzá kövezés ... 18937 kor. — fill.
5. A pénzügyi palota és a városház közötti utcának burkolása az azzal kapcsolatos egyéb munkákkal ... 9761 kor. — fill.
6. Az Eötvös-utca burkolatlan részének a Nagykörutig terjedőleg burkolattal való ellátása s az azzal kapcsolatos egyéb munkák... 9003 kor. 80 fill.

Kikiáltási ár összesen 175627 kor. 97 fill.

II. Asphalt gyalogjárók kiépítése átöntése és az azzal kapcsolatos munkák:

1. A József főherceg-uti asphalt gyalogjárdának a Széchényi- és Karolina-utcák közötti részének kiszélesítése és a régi járdának átöntése ... 12506 kor. 17 fill.
2. A város különböző helyén asphalt járda átöntése és ujbolli készítése ... 30687 kor. 60 fill.

Kikiáltási ár összesen 43193 kor. 77 fill.

III. Kocsi utaknak törkövel való burkolása s az azzal kapcsolatos egyéb munkák:

1. A Lahner-, Határ- és Schweidel József-utcák macadam burkolattal való ellátása és az azzal kapcsolatos egyéb munkákkal ... 2686 kor. 40 fill.
2. A Magyar utcának csatornázása és átkövezése ... 8567 kor. 80 fill.
3. A Tököly-téren, valamint a Tököly-utcában megromlott kövezet átkövezése... 1576 kor. — fill.
4. Az Attila-tér kocsutjának és a Lovarda-utcának kikövezése az azzal kapcsolatos egyéb munkákkal ... 2383 kor. 60 fill.
5. A Flórián-utca átkövezése ... 3456 kor. — fill.
6. A Desseffy-utca csatornázása és átkövezése ... 4894 kor. 64 fill.

Kikiáltási ár összesen 23514 kor. 44 fill.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az I. és II. csoportban felsorolt munkálatokra vonatkozólag megtartandó árlejtésen kizárólag csak írásbeli zárt ajánlatokkal lehet részt venni, amíg a III. csoportban foglalt munkálatokra szóbeli és írásbeli ajánlatok tehetők.

Az írásbeli ajánlatok lezártan folyó évi augusztus hó 8-ik napjának d. e. 10 órájáig nyújtandó be és csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a megfelelő bánatpénz mellékelve van és az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az I. és II. csoportra vonatkozó írásbeli zárt ajánlatok, nemkülömben a III. munkacsoportra vonatkozó írásbeli és szóbeli ajánlatok csoportonként külön-külön az egyes munkacsoportban foglalt összes munkákra teendők meg.

Az ajánlatok borítékán kitéendő, hogy az ajánlat mely munkacsoportra vonatkozik.

A város közönsége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között, tekintet nélkül azok olcsóságára, szabadon választhasson.

Az árlejtési feltételek és költségvetések a gazdasági tanácsnok urnál megtekinthetők.

Mintán a munkák a vállalkozónak az egységes árak mellett fognak átadatni, az ajánlatok is egységes árak szerint teendők.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Végül a vállalkozónak figyelmébe ajánljuk, ezen munkálatok kivételéhez az aradmegyei cement használatát.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1903. évi július hó 19-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel István, s. k.
aljegyző.

M. kir. Államv. üzletv. Szeged.

20892—1903. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Gombos állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ezen nél nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1904. évi január hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis 1908. évi december 31-ig.

Bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére: Lakásul: 3 szoba, 1 főzőkonyha, 1 előszoba, 1 folyosó, 1 éléskamra, 1 árnyékszék, 1 padlás, 1 pincze, 1 jégverem.

Az I—II. osztályu váróterem, III. oszt. ét- és váróterem és tálaló használatra átengedtetik.

Az egy korona bélyeggel ellátott és „Ajánlat a m. kir. államvasutak fönt kiirt Gombos állomása pályaudvarán levő vendéglői üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülömben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1903. évi augusztus hó 8 án déli 12 óráig az aulirt üzletvezetőség általános osztályá főnökénél (Üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz kettőszáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1903. évi augusztus hó 7-én déli

12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a vendéglő III. osztályu váró- és étterem fűtése és világításának felét a m. kir. államvasutak viselik.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számíttatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (I. emelet 12. szám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1903. évi július hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Fontos! Fontos! Fontos!**Cséplőgép - tulajdonosoknak!**

Elsőrendű, legjobb kötszerek, sebészeti eszközök és használati utasítással ellátott

Mentő-szekrénynek

az ára 5 forint.

Figyelmeztetés: Az első segélynyújtáshoz okvetlen szükséges **Mentő-szekrényeim** csont töresekhez alkalmazandó sinekkel is el vannak látva.**Lábizzadás****Hónaljizzadás**ellen kipróbált biztos hatásu szer a **Hajós-féle****Szárit!!!****HINTÓPOR****Szagtalanít!**

(Tanno-salicyl-comp.)

126

Ára egy doboznak 35 kr.

Fenti szerek egyedül kaphatók

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Kölcsöy-egyesület
Aradon

APRÓ HIRDETÉSEK.**Egy kevésbé használt**

4 üléses automobil jutányosan eladó. Értekezhetni Ascher Ferencz és Társa műszerészeknél. Arad, Deák Ferencz-utca 39. 1581

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy **Aradon**

kárpitos és diszítő-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüsszel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelémnek legkényesebb igényeinek is megfeleljek. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett. Elvállalok olcsón **lakásberendezéseket** helyben és vidéken. Költözködések alkalmával butorsomagolást, ugyszintén használt kárpitozott butorok és billiárdasztalok újra áthuzását gyorsan és olcsón eszközölk.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és diszítő

Thököly-tér 6/a. szám (Prolich-ház.)

2925—1903. pm.

Hirdetmény.

Néhai Pálfi Józsefné szül. Kishalmy Klementina emlékeztére idősb. Kishalmy Ferencz által tett alapítvány 8000 korona tőkéjének egy évi kamata mint kiházasítási, vagy üzletberendezési segély összeg a f. évi augusztus hó 18-án egy az aradi polgári jótékony nőegylet árvaházában nevelt kifogástalan erkölcsű, szorgalmas árvának vagy egy oly egyénnek, ki szintén a nevezett árvaházban neveltetett, s mint ilyen nagykoru lép házasságra, vagy kezd üzletet, ki fog adatni.

Azok tehát, kik ezen összeget elnyerni óhajtják s a megjelölt minősítéssel bírnak, felhivatnak, hogy kérvényüket hozzám 1903. évi augusztus hó 18-ig benyújtsák.

Arad, 1903. évi július hó 30-án.

Varjassy,
h. polgármester.**Magános hivatalnoknő**

keres teljes ellátást és lakást egyedül álló nőnél, esetleg magányos házaspárnál. Ajánlatok „Hivatalnoknő” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 1663

Egy jóforgalmu korcsma üzlet

Kossuth-utca 39. szám alatt minden órában eladó. 1665

Veszek zálogcédulákat.**DEUTSCH IZIDOR**

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Arad legolcsóbb bevásárlási forrása

órák és ékszerekben.

Készpénzért a legmagasabb árban veszek vagy más új tárgyakra becserél mindenféle drágaköveket, arany-, ezüsttárgyakat, jó vagy tört állapotban.

TELEFON 438. 1431

Veszek zálogcédulákat.**Permetezők**

3 évi jótállással (ingyen javítás.)

E permetezők alkatrészei a rézoldattal semminemű érintkezésbe nem jönnek s így azokat sem megtámadni, sem eldugni vagy megromgálni nem képes. Ára 32 kor., 3 évi ingyen javítással.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott 1418

Borszivattyuk

s hozzávaló legjobb minőségű gummicsovok.

Tüzi-fecskendők

s hozzávaló legjobb minőségű belül gummizott kendertömlők és kutak. Mindennemű javítások elfogadtatnak.

Két tanuló felvétetik.

SIOFOK

a Balaton

leghullámossabb pontján.

Tökéletes

tengeri fürdő.

KINTZLER ZOLTAN

Cronometer műtér és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 1527

Pontos és szolid kiszolgálás!

Arad legrégebb kerékpár és varrógép javítóműhelye és raktára, Szabadság-tér 7. sz.

Hammer Vilmos

villany-műszerész.

Telefon szám 96.

Elsőrendű drezdai kerékpárok.

Raktáron

Singer karikahajós varrógépek

műhluzóere, továbbá

zajtalan járású Singer varrógépek 32 frtért öt évi jótállás mellett.

Villanyosengő

68

1518

telefon-berendezést

szakszerűen és jótállás mellett vállalok. — Nagy raktár kerékpár és varrógép alkatrészekben.

Telephon 364. sz.

Rohitsi

„Templomforrás“

2576

étvágyat teremt,
az emésztéstelő-
segíti és sza-
bályozza az
anyagcserét.

Cséplőgépek

felszereléséhez szükséges hivatalos

Mentőszekrények

10 koronáért kaphatók

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedésben 1427

ARADON.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy **Csernovics Péter-utczai**

asztalos üzletemet

Boros Béni-tér 23. szám alá, a volt Kremmer-féle asztalos üzlethelyiségbe áthelyeztem.

Elvállalok minden az épület és műbutor szakmába vágó munkákat, u. m.: épület-asztalos munkát, portálokat, bolt és irodai berendezéseket. Konyha-, háló-, ebéhló- és szalon butor berendezést, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, a legjutányosabb gyári árakon.

Kivonat a butor árjegyzékemből:

1 complet hálószoba matt, faragott	100 frttól
1 ebédlő berendezés matt, faragott	90
1 pár ágy, fényezett	18
1 „ „ matt, tornyos, faragott	26
1 „ ruhaszekrény, fényezett	25
1 „ „ matt	28
1 kredencz matt, faragott, magas diszes és feljebb.	45 frttól

Részletfizetésre megegyezés szerint.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. — Rajzokkal díjmentesen szolgálók.

Kérve a t. cz. közönség becses rendeléseit, maradtam

Tisztelettel

1400

Kiss Gyula,
épület és műbutor asztalos.